

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

JUNIJ 2018

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 10. julij 2018

Končna redakcija: 9. julij 2018

Pripravili: Ilinka Todorovski, Anja Nab Huš

Delovodnik, statistika: Ana Jarc

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za junij 2018

S skupaj 160 odzivi je bil junij visoko nad povprečjem. Mesec je izstopal tudi po številnih odgovorih na odgovor ter dolgotrajni korespondenci s pritožniki.

V ospredju je bilo svetovno nogometno prvenstvo: gledalci so podajali mnenja o komentatorjih prenosov ter protestirali zaradi zatemitve tujih TV-programov pri kabelskih operaterjih. Varuhinja je zapisala mnenje o nujnosti pravočasnega, kakovostnega in usklajenega informiranja javnosti.

Na Televiziji Slovenija je izstopal Informativni program; varuhinja se je med drugim strinjala z gledalcem, da je 17 ponovitev istega intervjuja v desetih dneh na TV SLO3 moteče pretiravanje.

Med radijskimi vsebinami je več odzivov sprožilo Poletje v dvoje na Valu 202 oz. vprašanje osebnega sloga oz. sproščenosti voditeljev na javnem radiu.

Ob pritožbi o antisemitizmu na portalu RTV SLO Moj splet se je vnovič odprlo vprašanje moderiranja blogov oz. neurednikovane blogosfere; varuhinja poziva k takšni ureditvi, ki bi zaostri odgovornost glede javne besede na portalu javne RTV.

Odzivi so se zgodili tudi glede objav na družbenih omrežjih. Varuhinja meni, da je verodostojnost ena od ključnih točk, na katerih se vzpostavlja zaupanje javnosti v RTV Slovenija, pri čemer k verodostojnosti pomembno prispevata odgovorna in dostojna javna komunikacija ter javna podoba zaposlenih, zlasti tistih, ki so obrazi in glasovi javnega medija.

Metodološka pojasnila

Od 1. januarja 2018 se pri vodenju dnevnika odzivov upošteva dejanska organizacija RTV Slovenija (programsko-produkcijske enote, organizacijske enote, uredniško-produkcijske enote, vodstvo, programski svet itd.). V poročilu se gledalce, poslušalce, bralce in druge uporabnike RTV podpisuje z začetnicami, razen v primerih uradnih dopisov. V statistiko odzivov se všttevajo vsi pisni ali ustni odzivi, zabeleženi v delovodniku, medtem, ko je v mesečnem poročilu objavljen izbor. Od 1. januarja 2018 se v statistiki ločeno vodi seznam zavrženih pritožb.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM	4
Še o volitvah in soočenjih	4
Med komentatorji in analitiki nobene ženske	4
Maša za domovino, zakaj le v Odmevih?	5
Koliko sekund o dogodku v Evropskem parlamentu?	6
Ekstravisor: Izgubljene tožbe Slovenije - pohvala	7
Koga vabijo v Odmeve?	7
Protest nad gostjo v Poročilih	8
85 ali 58 evrov?	8
Prehitro, pretiho, prevsiljivo, nerazločno... ..	9
Visoke pete in skrb za voditeljice	9
Radi bi pomagali, a ne najdemo TRR	9
17-krat ponovljen intervju na TV SLO3	10
Prosim, ne objavite me!	11
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	11
Vsebina filmov tedna	11
Pohvali Kodi	12
Kultura po Odmevih	12
Ukinitev Kinoteke	12
III. ŠPORTNI PROGRAM	12
Komentiranje tekem svetovnega nogometnega prvenstva	12
Agresiven športni žargon	14
Zakaj prenos Nigerija-Argentina; kaj pa Hrvaška-Islandija?	14
Dirka po Sloveniji: od pohval do graj	14
Gimnastika ali tenis?	16
IV. PROGRAM PLUS	16
Dobro jutro in osladni duet	16
Neprazničen jutranji program	17
RADIO SLOVENIJA	17
I. RADIO PRVI	17
Več narodnozabavne glasbe!	17
Oster komentar ali sovražni govor?	18
Pohvala	19
Duhovna misel zamenjana za pravljico	19
II. VAL 202	20
Poletje v dvoje – pretirana sproščenost?	20
Blokada na socialnem omrežju	23
Fizika polja in objava na RTV	23
MMC	24
I. VSEBINA	24
Neprimerni komentarji (... in gumb za opozorilo)	24
Antisemitizen v blogu	25
Minuta molka in Ivan Kramberger	27
II. DOSTOPNOST, STORITVE	27
RTV 4D in registracija, tretjič	27
Predvajanje TV programov v živo	28

RTV SLOVENIJA	29
I. JEZIKOVNA KULTURA.....	29
Bombon ali bonbon	29
Trikrat manj	29
V Singapurju ali v Singapuru?	30
II. RTV PRISPEVEK	30
Koliko gospodinjstev plačuje RTV prispevek?	30
III. TEHNIČNE ZADEVE.....	30
Postopno slovo od SD signala, drugič	30
Otvoritvena slovenost	33
Težave pri poslušanju Arsa	33
Oddajanje v dolby surround zvoku	33
Operater distribuira motno sliko, drugič	34
Pametne televizije in RTV programi	34
IV. PRILAGOJENI PROGRAM.....	35
Podnapisi na ekranu	35
V. SPLOŠNO.....	36
Zatemnitev tekem svetovnega nogometnega prvenstva na tujih programih	36
O objavah na spletnem omrežju	38
Kdo izbira programe in vsebine?	38
Kako do e-naslava zaposlene?	39
Spre gledana grožnja politiku?	42
Kritično in pavšalno o predvolilnih oddajah	42
VI. VARUHINJA	43
RTV Slovenija na obisku v Murski Soboti	43
Zahvala za srečanje na Fakulteti za humanistiko v Novi Gorici	43
Priporočilo ob pripravi PPN 2019	44
Udeležba na posvetu o sovražnem govoru	44
Koga in kako varuje varuhinja?	44
PRILOGE.....	45
Priloga 1: Zatemnitev tekem – poziv AKOS	45
Priloga 2: O objavah na spletnem omrežju – odziv vodstva RTV Slovenija.....	46
Priloga 3: Priporočilo varuhinje ob pripravi PPN 2019	47
STATISTIKA ODZIVOV.....	50

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Še o volitvah in soočenjih

Gledalka **E. B.** je bila kritična do predvolilnih soočenj. Menila je, da bi bilo treba govorce, ki ne odgovarjajo na konkretno zastavljena vprašanja »prekiniti in dati možnosti tistim, ki imajo konkreten odgovor ali predlog, predvsem pa dati več možnosti izražanja tistim, ki se niso rinili v ospredje, so pa ravno s tem pokazali visok nivo kulture (dr. Brglez, dr. Dobovšek).«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Pojasnjujem, da zakonodaja v predvolilnem obdobju v veliki meri suspendira uredniško in novinarsko avtonomijo in voditeljem oddaj zapoveduje, da vsem sodelujočim zagotavlja enak čas za odgovore. Zato je vaš predlog – da bi govorili tisti, ki imajo več za povedati – v praksi neizvedljiv. Obenem pa zagotavljanje enakega časa vsem sodelujočim tudi pomeni, da so do besede (in enake minutaže) prišli tudi tisti, »ki se niso rinili v ospredje«. Ne glede na vse omejitve v vodenju predvolilnih oddaj pa menim, da so voditelji in voditeljice opravili svojo vlogo, ko je bilo treba pogovor »utiriti« v zadano temo.«

Gledalec **M. V.** pa je pisal, ker je bila po njegovem mnenju stranka Dobra država v kampanji bistveno slabše predstavljena kot nekatere druge stranke, kar pripisuje uredniškim odločitvam.

»To, da nacionalna tv Dobro državo v prvem delu volilnega obdobja praktično ne predstavlja, v drugem pa bistveno manj kot Šarca ali Janšo se imenuje kako že? Dejstvo je, da se je tudi pri objavljanju anket pri delanju javnomnenjskih raziskav, tudi na POPu stranko sploh napačno imenovalo. Pričakujem, da boste povedala, da je to dogajanje pač novinarska, oz. uredniška svoboda, v katero se varuhinja pravic gledalcev ne more spuščati.«

Odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič**:

»Gospod Dobovšek je med predvolilno kampanjo sodeloval na dveh velikih soočenjih Televizije Slovenija, prav tako je sodeloval na soočenju neparlamentarnih strank. V času predvolilne kampanje smo s predsedniki strank, ki so v skladu s pravili, ki smo jih objavili 16. aprila, sodelovale v naših oddajah, po koncu Odmevov pripravili desetminutne pogovore. Gospod Dobovšek je bil gost 14.5.2018. Prav tako smo o ključnih predvolilnih dogodkih Dobre države poročali v naših dnevno-informativnih oddajah.«

Varuhinja je pritožniku pojasnila tudi zakonodajne okvirje, ki veljajo glede poročanja javne radiotelevizije v predvolilnem obdobju.

Med komentatorji in analitiki nobene ženske

Gledalka **B. P.** je pohvalila programsko zasnovo oddaje Kako smo volili, predvajane 3. junija na TV SLO1, ob tem pa je bila kritična do sestave povabljenih gostov, saj so prevladovali moški.

»Skupno se je v studiu v vlogi analitičarke ali analitika izmenjalo približno ducat gostij oziroma gostov, a sta poleg predstavnice agencije, ki je izvedla raziskavo »vzporedne volitve«, možnost, da z voditeljema komentirata volitve imeli le dve gostji. To je povsem nesprejemljivo in nerazumljivo ter terja pojasnilo in opravičilo uredništva, hkrati tudi zagotovilo, da bo uredništvo dosledno uveljavljalo načela enakosti spolov in zagotavljalo enako zastopanost spolov med gosti v največji možni meri.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič**:

»Gledalki se iskreno zahvaljujem za pismo in se z njim strinjam. Mislim, da je bila pomanjkljivost in šibkost naše povolilne oddaje dejstvo, da je bilo v njej premalo sogovornic. Tega se zavedam in kot odgovorna urednica to iskreno obžalujem. O tem smo se pogovarjali na vseh sestankih pred oddajo, a odziv na naša vabila je bil takšen, kot je bil. Koncept oddaje je bil, da bi v našem studiu gostili ljudi z različnih področij slovenske družbe. V Franciji, kjer sem na njihovi javni televiziji pred dobrim letom spremljala podobno oddajo, je bilo v studiu več sogovornic. Žal je v Sloveniji drugače. Kar ste zapisali drži, ženske se res manj vneto odzivajo na naša vabila na medijske nastope in pogosto se ob takšnih pogovorih zalotim, da sogovornici odkrito, morda celo že naveličano rečem: »Moški s polovico vaših sposobnosti bi rekel da, seveda, pridem!« Takšna pasivnost žensk ni dobra za slovensko družbo.

Vaše pismo bom posredovala kolegom, s katerimi smo sodelovali pri ustvarjanju oddaje.«

Pritožnica je v odgovoru na odgovor predlagala, da se uredništvo v primeru velikih projektov za pomoč pri zagotavljanju spolne uravnoveženosti programskih vsebin obrne tudi na organizacije, skupine in posameznice, ki se zavzemajo za enakost spolov.

Maša za domovino, zakaj le v Odmevih?

Gledalec **S. V.** je varuhinji (in na druge naslove) poslal več sporočil, povezanih s poročanjem Televizije Slovenija o maši za domovino pred dnevom državnosti in ob okrogli obletnici ustanovitve Slovenske škofovske konference, ki je potekala 21. 6. 2018 ob 18h. Spraševal je, zakaj novica ni bila uvrščena v TV Dnevnik, ampak v Odmeve. Menil je, da je bilo poročanje prekratko.

Pritožnik je prejel odgovor **Službe za komuniciranje**:

»Maša za domovino je pomemben protokolarni dogodek, ki zaznamuje državne praznike in si vsekakor zasluži objavo v osrednjih dnevnoinformativnih oddajah javne RTV Slovenija. Osrednji dnevnoinformativni oddaji Televizije Slovenija sta Dnevnik in Odmevi. Zaradi pozne ure dogodka smo se v uredništvu odločili za objavo informacije v Odmevih. Posebej bi radi še enkrat poudarili, da gre za osrednji dnevnoinformativni oddaji in da zato med njima po različnih uredniško-profesionalnih merilih razporejamo različne novice, da bi gledalci lahko dobili kar najbolj raznolike informacije. Posebej v poletnem času pa so Odmevi najmanj toliko, pogosto pa še bolj gledani kot Dnevnik. Menimo, da gledalci z objavo vesti o maši za domovino v Odmevih v ničemer niso bili prikrajšani za informacijo o dogodku.«

O zadevi je varuhinja naknadno še enkrat povprašala odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija **Manico J. Ambrožič**, ki je odgovorila:

»Dodam lahko le to, da v Informativnem programu zelo celovito in skrbno spremljamo dogajanje povezano s slovensko osamosvojitvijo. Prav tako poročamo tudi o najpomembnejšem in najodmevnejšem dogajanju v slovenski Cerkvi. Uredniška politika je in mora ostati avtonomna.«

Mnenje varuhinje:

»Menim, da v konkretnem primeru ne moremo govoriti o spregledu ali zamolčanju dogodka, saj je Informativni program TV Slovenija gledalcem informacijo posredoval v eni od dveh osrednjih dnevnoinformativnih oddaj, in ji namenil posebno težo z umestitvijo v vrh oddaje – takoj po novicah o oblikovanju nove vlade. O tem, ali je bila novica primerno dolga ali ne, ali je bil izbrani žanr (vest) primeren ali ne, kot varuhinja ne morem soditi.

Uredništva se o uvrščanju vsebin v posamezne oddaje ter o formi in obsegu obravnave odločajo vsak dan sproti, glede na dnevno bero dogodkov, v skladu s pristojnostmi, kompetencami in akumuliranim znanjem, na podlagi poklicnih meril in seveda v okviru uredniške avtonomije, v katero kot varuhinja ne smem posegati.

Podobno kot v nekaterih drugih primerih pa **lahko tudi tokrat dodam načelno mnenje, da je za uvrščanje vsebin v informativne oddaje javne RTV pomembno upoštevati ne le načelo aktualnosti, ampak tudi načelo raznovrstnost (razpon tem)**. Da bi oddaje odsevale raznolikost družbe, je v njih dobro poiskati prostor tudi za dogodke – kot je to zapisano v poklicnih merilih in načelih novinarske etike – ki so »pomembni, čeprav ne zbujajo splošne pozornosti, ne razburjajo in ne vznemirjajo javnosti«.

Menim tudi, da ima javna RTV posebno odgovornost, da zlasti ob državnih praznikih v programe uvršča vsebine, ki poudarjajo skupne vrednote in nasploh delujejo povezovalno. Poročanje s spominskih dogodkov in o pozitivnih prelomnicah v narodovi zgodovini lahko prispeva h krepitvi odgovornega državljanstva, kar je eno od poslanstev javnega medija. Menim tudi, da bi to moralo biti eno od vodil oz. meril pri sprejemanju uredniških odločitev.«

Odgovor na odgovor (S. V.):

»Prav je, da je tudi PS o vsebini seznanjen in da lahko poda svoje pripombe in poglede. Širjenje strpnega dialoga o tako važnih zadevah, ki zadevajo celotno družbo in ne zgolj peščice ljudi, se mi zdi ključno.

Ker sem še vedno mnenja, da bi se dogodku, ki je bil poleg sporočilnosti (maša za domovino z vrhom slovenske politike) in okrogli obletnici ustanovitve Slovenske škofovske konference moralo nameniti več časa v poročanju in da bi se moralo o njem poročati celostno, upam, da bo razprava na PS pripomogla k zagotavljanju višjih standardov pri tovrstnih dogodkih v bodoče. So novice, ki po mojem mnenju niso tako odmevne ali pomembne in ki se ne tičejo tako velikega števila gledalcev, a se jim v informativnih programih TV Slovenija namenja bistveno več časa in vsebinskega poudarka. Neka hierarhija poročanja pa vendarle mora obstajati.«

Odgovor na odgovor (J. J.):

»Želim, da bi to, kar ste zapisali v zadnjem odstavku, postajalo vse bolj vodilo programov oziroma uredniškega in novinarskega delovanja na vseh nacionalnih programih RTVSLO.«

Koliko sekund o dogodku v Evropskem parlamentu?

Gledalec J. L. se je pritožil nad umestitvijo novice o poimenovanju dvorane Evropskega parlamenta po dr. Jožetu Pučniku v informativne oddaje; pritožnik meni, da poročanje ni bilo zadostno.

»Včeraj so v Evropskem parlamentu v Bruslju eno od dvoran poimenovali po očetu slovenske državnosti dr. Jožetu Pučniku. Ne zgodi se ravno vsaki dan da izkažejo takšno čast enemu od Slovencev.

In glej ga zlomka v osrednjem dnevniku RTSLO ob 19 uri ste temu dogodku namenili celih 15 sekund beri petnajst - celo na POPTv so namenili dobre tri minute. Zakaj tako?»

Odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič**:

»Slovesnosti v Bruslju 28. junija ob poimenovanju dvorane po dr. Jožetu Pučniku smo v Prvem dnevniku, torej naši oddaji ob 13h, namenili uvodno, generalno napoved oddaje, napoved in daljšo reportažo. Skupaj približno 3 minute. Novico o otvoritvi s posnetki smo objavili tudi v TV Dnevniku in Odmevih.

Novico o odločitvi, da bo ena od dvoran EP poimenovana po dr. Pučniku, smo objavili tudi v TV Dnevniku 12. junija.«

Ekstravisor: Izgubljene tožbe Slovenije - pohvala

Varuhinja je prejela telefonsko pohvalo gledalke **M. P.** glede oddaje Izgubljene tožbe Slovenije (21. 6. na TV SLO1), ki so jo pripravili v okviru podatkovno-preiskovalne skupine Ekstravisor. Gledalka meni, da bi takšnih oddaj moralo biti več in da bi jih morala televizija ponavljati, »da bi se kdo kaj naučil iz njih«. Bila je zadovoljna, ker voditeljica in gostje niso stali, ampak so se pogovarjali sede.

Koga vabijo v Odmeve?

Gledalca **I. B.** in **D. K.** sta bila kritična do izbire gostov, ki sta v Odmevih 19. 6. 2018, komentirala povolilne razmere v državi. Pritožbi sta gledalca priložila še blogovski zapis, ki naj bi utemeljil njuno stališče (avtor bloga uredniško odločitev problematizira predvsem zaradi dejstva, da je eden od vabljenih v dolgotrajnem sporu z eno od novinark Informativnega programa).

»Tudi nama, in ne samo nama, je spodaj opisano v Odmevih vzelo sapo...in sem se spraševala, od kdaj je Igor E. Bergant pristal med rumenimi in naravnost v rumeno potegnil še odmeve... je bila res njegova ideja povabiti dva 'nakladača', ali pa se urednik Odmevov igra z nami in našim dobrim okusom ...?!?«

Urednica Uredništva dnevnoinformativnih oddaj **Nataša Rijavec Bartha** se je na sporočilo odzvala:

»Obžalujemo, da je za gosta Odmevov uporabil izraz »dva nakladača«. Aljaž Bitenc Pengov je eden izmed prvih blogerjev na slovenskih tleh, tviteraš, politični komentator, direktor in odgovorni urednik Radia Kaos. Sebastjan Jeretič je odgovorni urednik portala Ekoper, vendar pa tudi dolgoleten politični komentator, strokovnjak za volilne kampanje, v številnih je aktivno sodeloval, jih tudi vodil, v Sloveniji in v tujini. Menimo, da imata oba dovolj referenc za nastop v Odmevih, kjer smo gostili in še bomo najrazličnejše komentatorje in analitike. Oba sta pogosto gosta tudi drugih oddaj in medijev, tudi neposredno konkurenčnih. Zapise, kot je spodaj prilepljen blog, razumemo kot neposreden pritisk in napad na novinarsko in uredniško avtonomijo.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Sama zapisujem, da se ne strinjam z uredniško interpretacijo, da je sleherni zapis v blogosferi ali na družbenih omrežjih že mogoče razumeti kot pritisk; v skrajni konsekvenci bi takšna razlaga pomenila, da je pritisk na uredništvo že vsaka javno izrečena ali zapisana kritika (ali pritožba pri varuhu).

Ko gre za vsebinski del pritožbe – kdo lahko nastopa v Odmevih, zakaj in zakaj ne – pa lahko zapišem načelno mnenje, da bi bilo narobe, če bi uredniške politike na nacionalni RTV kreirali princip bunkerja in prepovedi nastopanja.

Menim, da ima uredništvo vso svobodo (in tudi dolžnost), da v okviru uredniških pooblastil in kompetenc ter poklicnega znanja in premisleka poskrbi za takšno pluralno zasedbo gostujočih komentatorjev, da gledalcem posreduje čim bolj raznovrstne poglede na neko tematiko, pomembno za prihodnost družbe.

Pri tem se ne morem strinjati s pričakovanji, da bi nabor potencialnih gostov na javni RTV krčili zaradi starih zamer ali sporov med kakšnim od teh gostov in kakšnim od zaposlenih na RTV Slovenija. Vsekakor bi si želela, da bi bilo teh sporov čim manj (ali, da jih sploh ne bi bilo), da bi bilo neodgovornega javnega blatenja ali obmetavanja po družabnih omrežjih čim manj (ali, da ga sploh ne bi bilo) in predvsem, da bi se morebitni spore reševali po mirni poti.«

Pritožnica je se zahvalila za odgovor in dodala:

»Z možem sva upala, da se v redakciji Odmevov o tem nastopu vsaj pogovorijo, malo premislijo.

Ker nama ni vseeno za ugled javnega servisa, ki ne sme tekrovati s komercialnimi in strankarskimi mediji. Zato voljno plačujemo prispevek, za razliko od nekaterih gostov v vaši oddajah, ki prispevku javno oporekajo in ustanavljajo svoje medije (npr. g. Janša)

Kakšna zmota!

Reference, ki jih za povabljenca v Odmevih 19. 6. navaja urednica DIP, so najmanj banalne, smešne, do bolj obveščenih gledalcev podcenjujoče./.../

Menim, da je RTV dolžna skrbeti za kakovost političnega diskurza in ne za njegovo degradacijo. Na temeljih znanja, dostojanstva in načelih etične države. Za to so potrebni izobraženi in razgledani ljudje, od urednikov, voditeljev in novinarjev, do gostov.«

Protest nad gostjo v Poročilih

Gledalec **F. R.** je protestiral nad izbiro gostje v večernih Poročilih TV Slovenija 19. junija.

»Volitve so mimo in ni razloga, da RTV kandidatko SD-Socialnih demokratov še naprej promovira saj je ravno SD takrat zavozil razmejitve s Hrvaško z arbitražnim postopkom«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Sporočam, da pristojno uredništvo Informativnega programa goste izbira samostojno, v skladu z avtonomno uredniško presojo in glede na kompetence povabljenih. Glede tega vam odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič** sporoča, da je gospa Dominika Švarc Pipan strokovnjakinja za mednarodno pravo z izkušnjami v tujini in dobrim poznavanjem pravnih dilem, povezanih z mejo med Slovenijo in Hrvaško.

Vaše zapise o političnem promoviranju štejem za pavšalne in neutemeljene.«

85 ali 58 evrov?

Gledalec **Z. B.** je opozoril na napako pri prevodu izjave iz nemščine v slovenščino v prispevku v oddaji Tednik, objavljeni 11. junija na TV SLO1.

»V oddaji Tednik v prispevku o skrbi za starejše občane, je ob času cca 18 minut 50 sekund govora o ceni na dan v Avstriji (na voljo tudi v arhivu na MMC). Pri tem je znesek "achtundfuenfzig Euro" preveden kot 85 € namesto 58 €, kar ni zanemarljiva razlika, ko je govora o primerjavi cen med našo in sosednjo državo. Predlagam, da se v naslednji oddaji gledalcem predstavi pravi znesek.«

Odgovor je pripravila vodja oddelka TV Slovenija za prevajanje in lektoriranje **Barbara Müller**:

»Zamenjava števil se je zgodila pri tipkanju in je žal nihče, niti avtorica prispevka niti urednica, ni pravočasno opazil, da bi jo še lahko popravili. Za neljubo tipkarsko napako se v imenu prevajalke in oddelka iskreno opravičujem.«

Prehitro, pretiho, prevsiljivo, nerazločno...

Gledalci **J. S.**, **M. H.** in **Z. B.** so podali mnenje o govorni kulturi voditeljev informativnih oddaj ter njihovem načinu spraševanja; izpostavili so nerazločnost in prehitro govor voditeljev Odmevov in napovedovalke vremena ter seganje v besedo voditelja Studia City in voditeljice Tarče.

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija **Manica J. Ambrožič** je v odgovorih napovedala, da bo z mnenji seznanila kolege. Primer odgovora:

»Osebni pečat in pristop sta tisto, kar televizijskega voditelja dela drugačnega od ostalih. Nekateri govorijo hitreje, drugi počasneje, prav vsi pa morajo spoštovati časovne okvirje, v katerih morajo izpeljati nastop ali pogovor. Včasih to voditelja prisili v hitrejše govorjenje ali tudi skakanje v besedo, če se mu zdi, da sogovornik prazno besedi in se izogiba konkretnemu odgovoru na vprašanje. Seveda pa moramo poskrbeti, da gledalci dobijo, slišijo in razumejo vse potrebne informacije.«

Visoke pete in skrb za voditeljice

Gledalka **M. G.** je izrazila zaskrbljenost nad neudobno obutvijo voditeljic Informativnega programa.

»Sem vaša stalna gledalka. Že zelo dolgo opažam, da so pete voditeljic na vaši televiziji vedno višje in tudi to kako težko voditeljice stojijo na njih. Večini voditeljic se trpljenje tudi vidi na obrazu.

Iz lastnih izkušenj vem, da je nošenje takših pet izjemno naporno in da noge zelo bolijo. Zato me zanima: ali televizija od voditeljic zahteva, da nosijo tako visoke pete ali pa je to njihova lastna odločitev? Menim, da bi bilo za nas gledalce vseeno, če bi bile pete na čevljih za polovico nižje, voditeljice pa ne bi imele bolečin in bi bile pred kamero bolj sproščene. Vem, da se vam zdi moja pripomba neumestna, a mislim, da nacionalna televizija nebi smela podpirati delovnih razmer (čevljev s previsokimi petami), ki dolgoročno povzročajo deformacije stopal ali pa tudi bolečine v križu,...«

Pojasnilo je pripravila odgovorna urednica programa **Manica J. Ambrožič**:

"Stilistka Informativnega programa TVS je Elizabeta Zubčič. Voditeljice informativnih oddaj nosijo oblačila in obutev, v katerih se dobro počutijo – nihče ne more in ne sme voditeljic siliti v stilistične rešitve, s katerimi se ne bi strinjale.

Nekatere kolegice se odločajo za višje pete, druge za nižje. Odločitev je njihova, ker sta obleka in obutev pomemben del sproščene nastopa in dobrega vodenja oddaj.

Zahvaljujem se za mnenje gledalke in za skrb za kolegice."

Gledalka se je zahvalila za odgovor in med drugim predlagala tudi razmislek o tem, da bi voditelji in gostje v oddajah sedeli in ne stali, kot je zdaj pogosta praksa.

Radi bi pomagali Belokranjcem, a ne najdemo TRR

Gledalka **Z. B.** je v Dnevniku 14. julija pogrešala grafični prikaz tekočega računa za nakazilo pomoči Črnomaljcem, ki jih je prizadela toča.

»Pri osrednjem Dnevniku – ob 19. – ste podali informacijo oz. zaprosilo za pomoč ljudem, ki jih je prizadela toča na Dolenjskem. Pa dajte na veliko na ekran napisati kontakte, trr itd., ne pa da samo voditeljica z nasmehom poziva po pomoči. V ODMEVIH je g. Igor to odlično izvedel – kar nekaj časa je bila na ekranu na veliko informacija o kontaktih. Ampak ODMEVE gleda manj ljudi kot Dnevnik. In zato informacije pride do manj ljudi. Moj mož je vedno pravil (sama jih namreč OD VEDNO gledam), da ODMEVE spremljajo bolj čudni. Se malo hecam. To vedno počnejo, da navajajo dolge št., namesto vizuelne informacije, ki naj bo na ekranu dovolj dolgo.«

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija **Manica J. Ambrožič**:

»V TV Dnevniku smo v četrtek, 14. junija gledalce le obvestili o tem, da bomo ujmi in zbiranju denarja v celoti posvetili Slovensko kroniko.

V Slovenski kroniki, ki je sledila TV Dnevniku, je bila ves čas oddaje (13 min) na ekranu na veliko izpisana številka TTR in vsi ostali podatki, potrebni za nakazilo. Prav tako od četrтка v vseh oddajah Slovenske kronike na ekranu izpisujemo podatke za nakazilo in tako bo tudi v prihodnjih dneh. Zbiranje denarja bomo končali v petek, 29. junija.«

17-krat ponovljen intervju na TV SLO3

Dva odziva sta se nanašala na ponovitve na TV SLO3. Gledalka **G. G.** je telefonsko izpostavila »nek intervju z gospo Lah na TV SLO 3 prejšnji teden«, ki je bil po njenih besedah »še kar zanimiv, dokler niso začeli govoriti, kaj vse bi bilo treba storiti marca«. Razburilo jo je, ko je ugotovila, da so predvajali posnetek oddaje iz februarja, ki sploh ni bil označen kot ponovljen.

Gledalec **B. V.** pa je, po telefonu in pisno, protestiral zaradi neskončnega ponavljanja intervjuja.

»Trenutno me je vzpodbudilo k pisanju neprestano predvajanje razgovora s "pendrek ministrico" (po Mladini, da ne bi rekli da žalim integriteto puhloglavih ministrov/ic) na 3.programu! Kot običajno sem zaradi neprestanih reklam prisiljen iskati gledljiv program - seveda skušam tudi tretjega. Vendar!!??? V zadnjem tednu pri preklapljanju najmanj 3 x dnevno naletim na ponovitev razgovora z omenjeno ministrico (danes že ob 09.30h! Za izboljšanje prebave??), v prejšnjih dnevih pa sem ponovitev (na kratko) "zapazil 1x opoldne, 1x popoldne in ponovno zvečer!!??? Skoraj verjamem, da jo v 24 urahponovite še kdaj! Ali mi lahko na razumljiv način pojasnite, kako lahko najmanj 3x dnevno že ves teden (ne vem kdaj ste začeli s tem) ponavljate ta "globokoumen" razgovor (in podobne druge)...objavite vsaj št. ponovitve, morda bo pa koga pri vas ob št. 50. ponovitev le prešinito, da rtv niso "igre slaboumja brez meja"...«

Izkazalo se je, da je bil intervju v desetih dneh (od 23. 6. do 2. 7.) predvajan 17-krat. Varuhinja se strinja s pritožnikom, da je takšno število ponovitev pretirano in moteče. Veseli jo, da je odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija Manica J. Ambrožič za prihodnje leto napovedala korenito reorganizacijo tega programa ter takojšnjo omejitev števila ponovitev pogovorov na TVSLO 3.

Odgovorna urednica je posredovala tudi konkretno pojasnilo glede ponovitev intervjuja z Vesno Györkös Žnidar; pripravil ga je **Igor Pirkovič**, ki je takrat nadomeščal urednico TVSLO3 Jadranko Rebernik:

»Na tretjem programu pripravljamo omizja in intervjuje, ki sprožajo zanimanje javnosti, zato jih tudi večkrat ponavljamo, da jih gledalci laže »ujamejo«. Pogovor z notranjo ministrico sicer ni posebej izpostavljen. Vsebine na tretjem programu večkrat ponavljamo ob različnih

terminih, ne pa ob trdno postavljeni programski shemi, saj je ta odvisna predvsem od dogajanj v Državnem zboru in ostale aktualne politike, ki so včasih tudi izredna. Je pa res, da bi bilo ponovitev pogovora z notranjo ministrico manj, a nam je omizje z voditeljico Tadejo Anžlovar nepričakovano odpadlo, ker ji je bilo na hitro dodeljeno delo priprave oddaje Utrip. Sicer pa je imel omenjeni intervjuu doslej šestnajst ponovitev, danes ob 15h bo zadnja. Seveda gre za ponovitve v t.i. »praznih terminih« (dopoldanskih, popoldanskih, nočnih), ko na sporedu ni tekočih parlamentarnih vsebin. Za gledalce pa je to, po njihovih odzivih sodeč, zelo prikladno, saj je tako več možnosti, da na določeno oddajo naletijo, ter si jo ogledajo, če jih vsebina zanima. Razumemo pa, da je gledanje vseh ponovitev za gledalca moteče.«

Prosim, ne objavite me!

Gledalec **J. M.** je varuhinjo prosil, naj posreduje, da v Informativnem programu ne bi objavili videa, na katerem je posnet.

»Včeraj zvečer je del vaše terenske ekipe v okolici Prešernovega trga v Ljubljani snemal reportažo o uporabi/zlorabi alkohola v povezavi s prometom. Ker sem bil pri tem tudi sam, prostovoljno udeležen, vas vljudno prosim, da mojega sodelovanja ne objavite.«

Manica J. Ambrožič, odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija:

»Reportažo o uživanju/zlorabi alkohola smo objavili v nedeljo, 24. Junija v Poročilih ob 17h. Izjave gledalca, ki se je s prošnjo obrnil na RTV Slovenija, nismo objavili.«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Vsebina filmov tedna

Gledalec **G. K.** je kritiziral izbor filmov, ki prikazujejo stisko beguncev in jih označil za "ekstremno levičarske".

»Takoimenovani "umetniški" filmi s pro-begunsko tematiko so že res nadležni. Res je, da lahko enostavno prestavim na drug kanal, vendar je vaša hiša prisilno financirana s strani vseh, ki imamo električni priključek. Kot plačnik vaših storitev zato pričakujem, da boste ob najbolj gledanem času prikazali tudi drugo, bolj realno in temno plat muslimanske okupacije evrope. Ne želim, da širite ksenofobijo, ampak le, da ste bolj objektivni in prikažete obe strani problematike. Gotovo boste našli tudi kakšen "art" film o porastu kriminala v Londonu, naraščanju posilstev na Švedskem in številnih brezzakonskih soseskah v Franciji, Italiji in Belgiji ...«

Urednica Uredništva tujih oddaj TV Slovenija **Neli Vozelj**:

"Na TV Slovenija se skušamo odzivati na izzive, s katerimi se soočamo kot prebivalci Evrope v sodobnem času. Mednje seveda sodi tudi begunska problematika, ki ji namenimo mnogo informativnih oddaj, pa tudi nekaj filmskih zgodb, spodbujenih s tovrstnimi temami. Ne vemo, kateri filmi so vas tako zelo zmotili, saj smo v preteklih mesecih predvajali kar nekaj naslovov različnih žanrov, ki med drugim opozarjajo tudi na nevarnost širjenja skrajnih muslimanskih prepričanj med mladimi Evropejci in tudi sicer skušamo izbirati kar najbolj raznoliko filmsko ponudbo, ki nam je na voljo.«

Pohvali Kodi

Varuhinja je v vednost prejela povezavo na pohvalo oddaji Koda in pohvalo gledalca **M. G.**: »Iskrena hvala za vaše prispevke v včerajšnji oddaji KODA na RTV Slovenija. Prav je, da namesto oglaševanja neumnosti, dobi besedo stroka in zdrava kmečka pamet. Upam, da bo RTV nadaljevala s tovrstnimi vsebinami in jih skušalal predvajati tudi v kakšnem "prime time-u".«

Kultura po Odmevih

Gledalka **N. P.** je pisala, da jo moti, da je Kultura po Odmevih umeščena v programsko shemo za Športom.

»Kot da ne želite, da bi kdo slučajno prejel kakšen košček informacije o kulturi, medtem ko čaka na šport. Oziroma, kot je nedavno tega nekdo dejal, če ljudem ne ponudiš tudi kakovosti, tudi če si je ne želijo, ne bodo nikoli vedeli, česa ne želijo. Ampak vsaj razmišljali bodo.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Glede spremembe vrstnega reda oddaj po Odmevih sporočam, da je že skoraj en mesec - od 21. maja - vnovič v veljavi prejšnja različica, in sicer Odmevi – Kultura – Šport. To je epilog številnih protestov javnosti. Menim, da sem nekaj malega k vrnitvi v prvotno stanje prispevala tudi sama, ko sem od decembra lani vztrajala, da so pričakovanja gledalcev upravičena in da bi morala dajati javna RTV prednost poslanstvu pred potencialno večjimi komercialnimi prihodki.«

Ukinitve Kinoteke

Varuhinja je bila seznanjena s protestnim pismom proti ukinitvi oddaje Kinoteka, ki ga je Društvo slovenskih filmskih publicistov FIPRESCI poslalo generalnemu direktorju RTV Slovenija.

»Prepričani smo, da tako produkcijsko skromna in časovno kratka oddaja ne more in ne sme predstavljati občutnejšega bremena za proračun nacionalne radiotelevizije. Gre za edino pogovorno oddajo o filmu, ki jo imamo na javni televiziji, zato oddaja igra pomembno vlogo v vzdrževanju minimalne ravni filmske kulture na programu javne nacionalne televizije, kar v času vsesplošne komercializacije medijskih vsebin prepoznavamo kot nujno. Z ukinitvijo oddaje Kinoteka bi gledalci izgubili še zadnjo možnost za filmsko izobraževanje in širjenje obzorij o pomembnih filmih svetovne kinematografije v sklopu javnega televizijskega servisa.«

III. ŠPORTNI PROGRAM

Komentiranje tekem svetovnega nogometnega prvenstva

Več odzivov se je nanašalo na komentiranje tekem svetovnega nogometnega prvenstva. Pohvale so bile redke (Tomaž Hudomalj, Aleš Potočnik), prevladovala so kritike. V nadaljevanju je nekaj primerov pritožb in odgovorov.

»Če varuh pravic nas gledalcev resnično deluje, potem prosim, da odstranite s komentatorskega mesta Stareta in Milovanoviča. Preprosto, nista več sposobna resnega dela. Toliko neumnosti, bedastih komentarjev, duhamornosti, nekih nepotrebnih statističnih podatkov prepisanih s spletnih strani in predvsem nepoznavanje športa sta enostavno preveč za kakršnokoli tv postajo. Pa preberite komentarje na MMC.« (I. K.)

»Lepo vas prosim, da odgovornim predlagate, da preden določijo kateri novinar bo spremljal in komentiral kakšno športno prireditev, vsaj poskusijo poslušati na drugih, predvsem tujih uveljavljenih hišah, kako in na kakšen način se za posamezno zvrst komentira. Če jim to ne uspe pa naj vsaj kritično poslušajo komentarje svojih novinarjev skupaj z njimi. Prav mučno je gledati in poslušati nogometno tekmo, ki jo novinar komentira monotono (dolgočasno) kot prenos smučarskih tekov, skokov, sankanja. Takšna komentiranja so za kakšne kraljevske poroke, politična srečanja in podobno ne pa za nogometne tekme. Druga skrajnost pa je vpitje, kot pri prenosu motorističnih dirk, pri tem pa se očitno sliši, kako si obremenjuje glasilke.« (D. J.)

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija **Gregorja Peternela** je odgovarjal na vsa vprašanja in pritožbe; nekaj primerov:

»Andrej Stare je dolgoletni reporter TV Slovenije, kateri je vdan vso svojo novinarsko / reportersko kariero. V tem času je izoblikoval svoj slog, ki je nekaterim bolj, drugim pa manj všeč. Moram vam pojasniti, da nogomet, pa tudi druge športe, spremljal že več kot 40 let. Neprecenljiva je njegova zakladnica lastnega arhiva podatkov iz nogometa, hokeja na ledu, atletike in smučarskih skokov, s katerimi gledalce informira s podatki, ki jih na spletu ne boste našli. Trditev o kroničnem nepoznavanju športa je iz trte zvita, ne nazadnje gre tudi za dolgoletnega športnega delavca, ki je s svojim medicinskim znanjem, nenazadnje je dr. Stare zdravnik, pomagal številnim slovenskim športnikom, več let je bil tudi zdravnik NK Olimpije in je šport, predvsem pa nogomet spoznal tudi s tega vidika. Se pa strinjam, da je pri svojem delu nekoliko drugačen. Zato je pridobil številne oboževalce, pa tudi tiste, ki njegovih komentarjev ne odobravajo in na te stvari je bil tudi že opozorjen.«

»Gospod Ivo Milovanovič je eden najbolj spoštovanih mož našega uredništva, ki je svojim delom pospremil številne uspehe slovenskega športa in postavljala standarde poročevalskega dela. Nekoč je bil nogometaš, ta šport pa podrobno spremlja ves čas svoje novinarske in reporterske kariere. Izoblikoval je svoj slog, ki je mnogim všeč. Okusi so različni, kar potrjuje dejstvo, da sem ravno včeraj prejel pošto v kateri gledalec njegovo komentiranje tekme daje za vzor.«

» V športnem uredništvu imamo specializirane novinarje in reporterje posameznih športov. Verjemite mi, da svoje športe spremljajo zelo natančno in dobro poznajo tudi delo konkurence. Vsak sam izoblikuje svoj slog, ob kredibilnem poročanju, če izpostavim samo enega od kriterijev, pa je priporočljivo, da pri tem poskušajo biti svojstveni in ne, da posnemajo druge. Vsi novinarji in reporterji športnega programa TV Slovenija so vzgojeni na nacionalni televiziji, kjer si samo z izkazanim delom prislužijo delo na posameznih projektih in tudi napredovanja, kar pomeni možnost komentiranja tekem. Reporter športnih prenosov nihče ni postal naključno.«

V odzivih so pritožniki večkrat izjavljali, da so komentatorji drugih televizij, zlasti HRT, bolj prepričljivi, ob tem pa so izražali tudi proteste zaradi zatemnitve prenosov pri kabelskih operaterjih (ta tematika je obravnavana v poglavju RTV – Splošno – na str. 36).

Agresiven športni žargon

Gledalca **F. R.** pa je zmotil športni žargon, ki se uporablja pri komentiranju nogometnih tekem.

»S tem ko se omenja pri zadetkih, petarde bombe rakete pri nekaterih zbudimo neizmerno željo, da to storijo v "živo" na stadionu z ognjem in eksplozijami, takimi in drugačnimi.«

Varuhinja je pritožbo posredovala odgovornemu uredniku in odgovorila:

»Tudi sama imam kot gledalka in poslušalka težave, če komentatorji – zlasti v nogometu – uporabljajo grob, nasilni, tudi vojaški besednjak: na igrišču se odvijajo boji med nasprotniki in vrstijo agresivni napadi in obrambe, ena ekipa obračuna z drugo, jo zmelje ali poniža ali uniči ali sesuje ..., pri čemer pa me še najbolj moti (in me kar zmrazi), ko slišim, da je ena ekipa drugi »vzela skalp«.

Zakaj prenos Nigerija-Argentina; kaj pa Hrvaška-Islandija?

Gledalec **G. M.** je vprašal, zakaj TV Slovenija prenaša nogometno tekmo med Nigerijo in Argentino in ne tekme, na kateri igrajo nogometaši iz sosednje države.

»Moje mnenje je, da v Sloveniji prebiva večje število Hrvatov kot pa Nigerijcev in Argentinecev skupaj! Predlagam, da termine tekem zamenjate oziroma da si v živo lahko ogledamo tekmo Hrvaska: Islandija.«

Tudi po telefonu je varuhinja prejela več protestov glede prenosa tekme hrvaške reprezentance. Varuhinja je pojasnila, da javna televizija prenaša vse tekme svetonega nogometnega prvenstva, nekatere na TV SLO2, nekatere pa na TV Maribor, ki je po novem viden po vsej državi. Vodstvu Televizije je predlagala, da še več pozornosti nameni obveščanju gledalstva glede vzporednih prenosov na TV Maribor.

Dirka po Sloveniji: od pohval do graj

Več odzivov se je nanašalo na prenos kolesarske prireditve Dirka po Sloveniji. Gledalec **P. V.** je po telefonu pohvalil komentatorja Tomaža Kovšco in Martina Hvastijo (in grajal leteča reporterja).

Gledalec **M. M.** se je pritožil glede prenosa sklepne slovesnosti kolesarske dirke.

»Prenos podelitve priznanj so morali prekiniti, ker naj bi sledila naslednja oddaja, sledilo pa je 10 minut reklamnih sporočil.

Ali se ne bi dalo podaljšati prenosa do konca podelitve, ali pa vsaj do naslednje oddaje.«

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija **Gregorja Peternel:**

»To je bila naša napaka. V nadaljnje se bomo trudili, da se zaradi slabe komunikacije to ne bo več ponovilo. Opravičujem se vsem gledalcem, ki so bili prikrajšani za ogled preostanka razglasitve najboljših in podelitve nagrad. Hrkati pa bomo storili vse, da se bodo tudi organizatorji držali sporeda prireditve, ki je bil po koncu zadnje etape preveč razvlečen in zato je drugi del podelitve prekoračil predviden čas neposrednega prenosa.«

Gledalka **Z. B.** je menila, da poročevalca nista posvečala dovolj pozornosti slovenski pokrajini.

»Sama včasih spremljam (lani in predlani) dirko po Franciji. Tam za vsako vas, hišo-pomembnejšo, grad, opremijo tv sliko z temi podatki.

Naša dva novinarja, ki sta spremljala tekmo s ciljem v Rogaški pa niti besedice o pokrajini, vaseh. Ogorčena sem. Ampak ne toliko nad njima.

Delata, kar mislita, da je prav.

Ali ne bi moral nekdo s TV (ali obratno) stopiti v stik z nacionalno org. za turizem, se pripraviti na projekt, da bi res lahko predstavili dostojno Slovenijo? Taka priložnost, ki se nam sama ponuja, mi pa vsak za svojim plotom in nič.«

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija **Gregor Peternel**:

»Mislim, da so bili prenosi Dirke po Sloveniji vseeno lepa reklama za Slovenijo. Projekt je bil velik produkcijski zalogaj, ki ga je TV Slovenija skupaj s tujim produkcijskim partnerjem opravila z odliko. To potrjuje tudi priznanje in navdušenje kolegov Eurosporta, ki so dirko prav tako neposredno prenašali.

Uvod v vsako etapo je pokazal kraje, ki so jih kolesarji pred tem že prevozili, tudi kasneje pa je režiser Dejan Čretnik poskušal prenose popestriti z atraktivnimi posnetki, ki so promovirali lepote naše dežele. Namen poročevalcev, ki sta se oglašal s terena je bil podati najbolj zanimive informacije s trase dirke, aktualne podrobnosti in z njimi popestriti spremljanje dirke.

Ambicije organizatorjev dirke in tudi TV Slovenije so dvigniti raven dogodka na še višjo raven, zato bomo ob načrtovanju prenosov naslednje dirke upoštevali tudi mnenje ogorčene gledalke.«

Gledalka je odgovornemu uredniku dodatno sporočila, da je njena kritika dobronamerna:

»Upam, da ste pravilno razumeli mojo pripombo, ki naj bi bila KONSTRUKTIVNA KRITIKA. Jaz sem prenos z veseljem gledala in občudovala (kot kolesarsko tekmo), izrazito pa me je motilo, da so kazali kompleks Rogaškega zdravilišča in niti z besedico omenili kaj je to. Marsikateri Slovenec, ki je tekmo gledal, ne pozna svoje domovine, zakaj se ne bi pohvalili s tistim vrednim kar premoremo, sploh pa tujim gledalcem.«

Odgovor odgovornega urednika:

»Dobronamerne kritike so dobrodošle in kot tako sem sprejel tudi vašo. Bom opozoril reporterja, morate pa vedeti, da na reportersko delo, ki poteka v živo, vpliva veliko dejavnikov. Verjetno sta Tomaž in Martin imela v načrtu povedati tudi to, na kar ste opozorili, a morda po spletu okoliščin nista. Neposredni prenos se tako kot dirka odvija z veliko hitrostjo in, če določenih podatkov, ki so sicer načrtovani, ne poveš v za to predvidenem trenutku/obdobju, jih kasneje ni več smiselno omenjati. Uidejo kot ubežniki na dirki, le da se jih ne da več ujeti.«

Gledalka **Š. K.** je pohvalila prenos, a izrazila kritiko glede termina.

»Zanima me, zakaj bo danes (sobota, 16.6.) vključitev v prenos dirke na SLO 1 šele ob 13.30, ko bo po vsej verjetnosti najbolj zanimivo dogajanje že za nami.

S prenosom boste zamudili tako vzpona na Jezersko kot na Pavličovo sedlo.

Glede na to, da je današnja etapa promovirana kot kraljevska, bi pričakovali daljši prenos.«

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija **Gregor Peternel**:

»Vsaki etapi smo namenili določen programski čas, ki je bil dogovorjen z organizatorjem dirke in usklajen z Eurosportom, ki je dirko prav tako neposredno prenašal. Ker je bil prenos na prvem programu, drugi je v tem času namenjen svetovnemu prvenstvu v nogometu, pa ga prej niti nismo mogli začeti, saj je čas od 13h do 13h30 namenjen dnevno-informativni oddaji.«

Gimnastika ali tenis?

Gledalec **R. Z.** se je pritožil, da je bil na TV Slovenija 3. junija prekinjen prenos gimnastičnega tekmovanja zaradi prenosa nekega drugega športnega dogodka.

»Kot dolgoletnega športnega delavca in novinarja me je v nedeljo 3.6.2018 popoldan zelo presenetilo dejstvo, da je RTV Slovenija zaradi teniškega dvoboja prekinilo direktni prenos omenjenega edinstvenega gimnastičnega tekmovanja v Sloveniji in za nameček samo vzpostavilo vklop ob nastopu slovenske telovadke, saj se morebitni kasnejši »posnetek« nastopa ali tehnično omogočen »vpogled nazaj« pač z direktnim prenosom primerjati ne da, ne v opravičilo gledalcem ne slovenskim nastopajočim, hkrati pa omalovažuje celotno tekmovanje in organizatorja.«

Odgovorni uredniki Športnega programa TV Slovenija **Gregor Peternel**:

»V želji, da pripravimo čim bolj pester športni spored sem se odločil, da nedeljski svetovni pokal v gimnastiki prekinemo in gledalcem ponudimo prvi prenos s teniškega odprtega prvenstva Francije, preostanek gimnastike pa v posnetku pokažemo po tenisu. Zakaj odločitev za tenis? Ker je bil turnir v Parizu mednarodno gledano največji športni dogodek preteklih štirinajstih dni in kot tak dodana vrednost športnim prenosom na drugem programu, pri čemer pa ljubiteljev gimnastike vendarle nismo pretirano prikrajšali. Ogledali so si lahko vse slovenske nastope, kasneje pa tudi ostale. Program pripravljamo za gledalce in pri tem bi želeli zadovoljiti čim večje število, se pa potem zgodi, da so nekateri ob tem tudi prikrajšani.«

IV. PROGRAM PLUS

Dobro jutro in osladni duet

Gledalka **N. P.** se je pritožila nad glasbenim nastopom v oddaji Dobro jutro iz koprskega studia.

»Ker sem slučajno ta teden doma tudi dopoldan, sem spremljala tudi oddajo Dobro jutro (bolj ko ne je bil sprejemnik prižgan za zvočno ozadje, medtem ko sem se ukvarjala z drugimi stvarmi) in kar nisem mogla verjeti, prav dvakrat sem šla pogledati, če je to res SLO 1. Na nacionalnem programu pač ne pričakuješ osladnih duetov popevkaric tipa regionalni TV programi. Res, nimam besed...«

Odgovorni urednik TV Koper **Matej Sukič**:

»Spoštujemo Vaše mnenje in pisanje, tako kot spoštujemo sleherno gledalko in gledalca. Prav zato menimo še naprej, da je osnovno poslanstvo javnega RTV servisa ohranjanje medijskega prostora vsem, ki si želijo v njem nastopati in se predstaviti. Nabor vsebin, ne samo glasbenih, ampak tudi sicer tako ostaja najširši možen. Najverjetneje se vsi ne prepoznamo v posameznih minutah, ampak prav ta raznolikost in različnost nas bogati in dela strpne do

drugače mislečih, do ljudi, ki gojijo drugačne interese in nenazadnje tudi do ljudi, ki poslušajo drugačno glasbo od tiste, ki si jo sami zavrtimo doma. Kot je dejal že Platon, o okusih se ne razpravlja. Srečno in upamo, da še naprej ostajate z veseljem v naši družbi in da bo v naših vsebinah veliko takih, v katerih se boste lahko prepoznavali tudi v prihodnje.«.

Neprazničen jutranji program

Gledalka **M. Z.** je bila razočarana nad jutranjim programom 25. junija, saj ni bil obarvan praznično.

»Ocenjujem, da ponovitev oddaje Dobro jutro od 7-9 ure dne 25.06.2018 na temo pospravljanje, gnilo sadje, bonton na plaži ... ni bilo primerno za predvajanje za dobro jutro na praznik naše domovine.

Glede na večerno proslavo, govor in želje predsednika bi pričakovali, da se tudi praznični dan vsaj na TV Slovenija 1 tako prične, kot spoštovanje in ljubezen do naše države.

Prosim, da si ogledate oddajo Dobro jutro na Hrt1 od 7 - 10 ure isti dan 25.06.2018 /tudi na njihov državni praznik/, ki je bila predvajana v živo. Studio prazničen, voditelja razpoložena, teme praznične, vmes veliko glasbe na temo domovine, tudi pevci v studiu, prikazanih veliko naravnih lepote, javljanje v živo iz raznih krajev, vsako uro poročila z nagovorom predsednice.«

Odgovor varuhinje:

»Pogledala sem si jutranji izbor z odlomki iz starejših oddaj Dobro jutro (ob praznikih in dela prostih dnevih ta oddaja žal ne poteka v živo) in bila tudi sama presenečena, ker na praznični dan – ne v tej oddaji ne sicer - ni bilo prav veliko praznične vsebine. Če nisem česa spregledala, so se na Televiziji Slovenija državnega praznika spomnili le v Informativnem programu (s povzetki proslave, ki je bila večer prej, nekaj preglednimi prispevki in reportažami ter Dnevnikovim izborom o domoljubju). Poleg tega sem opazila le še uvrstitev starejšega dokumentarca Projekt 13 – mediji (o vlogi medijev v obdobju razpada nekdanje SFRJ, vojne in demokratičnih osamosvojitvenih procesov) v večerni program TV SLO1. Snovalcem televizijskega programa bom prenesla vaše sporočilo in jim priporočila, da v dneh, ko se z državnimi prazniki spominjamo prelomnih dogodkov iz narodove zgodovine, skrbneje načrtujejo programske vsebine.«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Več narodnozabavne glasbe!

Poslušalec **M. K.** si želi na Prvem programu Radia Slovenija vsaj 20 odstotkov slovenske narodnozabavne glasbe.

»Že nekaj časa opažam, da se na radio slovenija 1 in verjetno tudi na vseh drugih programih ne predvaja slovenska narodno zabavna glasba! Zato prosim, če mi lahko za 1 mesec podate izpiske kdaj in katere pesmi so se predvajale. V nasprotnem primeri prosim, da mi vrne prispevek za RTV naročnino.

Enkrat sem se že pritožil pa ni bilo niti odgovora, kaj še le da bi se kaj spremenilo. Upam da tokrat ne bo tako.

Sem zaveden Slovenec, ne samo Slovenjski državljani in sem prepričan da se mi godi krivica glede vašega programa, katerega pa moram po zakonu plačevati.

Hvala za odgovor in spremembo programske sheme, v kateri pričakujem vsaj 20% Slovensko narodno zabavne scene.«

Odgovorni urednik Prvega, **Andrej Stopar**:

»Domoljubje oz. nacionalno zavednost povezujete z eno, točno določeno vrsto glasbe, pri čemer gre za daleč najbolj komercialno zvrst. Na PRVEM nacionalne zavesti ne povezujemo s to zvrstjo, ampak menimo, da smo dolžni podpirati slovensko glasbo na splošno, zato nobeni ne dajemo posebne prednosti. Ne predvajamo le slovenske popularne glasbe, ampak tudi ljudsko, predelave ljudske, slovensko etno glasbo, kantavtorske pesmi, zimzelene popevke in tako naprej. Delež slovenske predvajane glasbe na PRVEM je najmanj 50-odstoten in več. Narodno zabavno glasbo lahko slišite v jutranjem programu, v sklopu tradicionalne tedenske oddaje Četrtek večer domačih pesmi in napevov, ob nedeljah dopoldne, v sklopu oddaj Nedeljsko dopoldne z Ljerkom ter Naši poslušalci pozdravljajo in čestitajo. Če bi morali ocenjevati v odstotkih, pri tej zvrsti dosegamo 8,5, tudi 9 in občasno več odstotkov slovenske glasbe. V to niso vštete glasbene opreme oddaj.

Javni radio se zaveda svojega poslanstva, pri tem pa ne pozablja, da smo Slovenci in državljani Republike Slovenije tudi državljani Evrope in sveta. To lahko na PRVEM tudi slišite. Prav tako ne gre pozabiti dejstva, da skoraj 50 odstotkov našega programa sestavlja govor - slovenska zborna izreka. Spoštujemo vaše mnenje in se zahvaljujemo za odziv, težko pa pristanemo na trditev, da s programom komurkoli povzročamo krivico. Program je sestavljen uredniško premišljeno, temelji na novinarski in uredniški kakovosti. Vaše želje bom prenesel pristojnemu uredništvu.«

Pritožnik se je zahvalil za odgovor, a z njim ni bil zadovoljen: »Že res da, je nekaj oddaj ki so narodno zabavno obarvane, skladb pa ni med dnevnem programu. Za zgled si vzemite radio ORF, pa boste slišali koliko slovenske glasbe predvajajo, pa niso plačani od nas Slovencev.«

Oster komentar ali sovražni govor?

Poslušalec **R. S.** je opozaril na, po njegovem mnenju, sovražni govor v besedilu oddaje Labirinti sveta na Prvem dne 22. 6. 2018.

»Oddajo, ki spada v zunanje politično uredništvo in v njej pričakujemo komentarje aktualnih dogodkov po svetu, je novinar zaključil: **»... tokrat ne smemo dovoliti, da se države (Slovenije) polastijo poraženci narodnoosvobodilnega boja in njihovi potomci s pohlepni klerikalci vred, ki državo potiskajo v mračno in zatohlo družino višegrajske skupine«.**

Ker sem po svojem prepričanju krščanski demokrat, in sem prepričan, da bi bila desnosredinska vlada, na katero je verjetno gospod Šurc namigoval, za Slovenijo najboljša, sem bil ob teh besedah močno prizadet. Na radiu, za katerega redno plačujem obvezno naročnino, me je neki novinar, s katerim nikakor ne deliva pogleda na svet, kar je sicer demokratično in legitimno, označil za potomca poražencev narodnoosvobodilnega boja ali pa za pohlepnega klerikalca ali pa kar za oboje. Ne želim dokazovati, da nisem ne eno ne drugo. Želim vas le opozoriti, da je objavljanje takih besedil sovražni govor in da si nacionalna radijska postaja ne sme privoščiti takšnih izpadov, če si ne želimo, da ne bi sami postali (če že nismo) mračna in zatohla družina.«

Odgovorni urednik Prvega **Andrej Stopar** je posredoval naslednje pojasnilo:

»Oddaja Labirinti sveta je komentar, najbolj subjektivni novinarski žanr, ki se mu javni radio noče in ne more izogniti. Zavedamo se značilnosti politične kulture v Sloveniji in izrazite politiziranosti slovenske družbe. Tudi dejstvu, da bodo pogledi določenega komentatorja izzvali nasprotovanja, se ne moremo izogniti. V okviru programa – verjetno boste razumeli, da to v okviru enega komentarja ni mogoče – skušamo zagotoviti pluralizem pogledov in mnenj, tako v novinarskih stališčih kot v mnenjih gostov, ki jih vabimo pred mikrofonom. Na Radiu Slovenija lahko slišite zelo različna mnenja, zato kritike o politični neuravnoteženosti ne morem sprejeti.

Kar pa zadeva konkreten komentar kolege Šurca, ste navedli le sklepni del njegovih misli, ne pa celotnega. Korektno bi bilo povzeti tudi začetek njegovega stavka: **»Če so prejšnjo državo uničili pokvarjeni in zmage pijani partijski veljaki, ki so verjeli v večnost svoje vladavine, tokrat ne smemo dovoliti ...«**

Seveda je povsem mogoče, da se s pogledom kolege Šurca ne strinjamo, ne moremo pa mu očitati enostranskosti. Ob upravičeni domnevi, da podporniki posameznih političnih izbir niso tako monolitni, da bi jih lahko Matej Šurc v svojih formulacijah v popolnosti zajel. Res je, da je njegov jezik zelo ekspresiven, morda pretirano, kljub temu pa bi ga težko uvrstili v kategorijo sovražnega govora.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Pojasnili odgovornega urednika bi težko kaj dodala. Komentar je tisti žanr, ki novinarjem omogoča, da podajo svoje subjektivno mnenje. Tudi na RTV Slovenija so – v skladu s poklicnimi merili in načeli novinarske etike – komentarji dovoljeni. Pri tem je bistveno, da je komentar podan tako, da gledalci – poslušalci – bralci RTV vsebin niso v dvomih, kaj od povedanega – zapisanega je dejstvo in kaj komentar. Komentar je hkrati tisti žanr, ki skoraj praviloma sproža odzive javnosti, saj neizogibno dregne v intimno cono gledalca – bralca – poslušalca, ga izzove k razmisleku, k strinjanju ali nestrinjanju. V pritožbah pa se – razumljivo – zopet zrcali osebni pogled na tematiko, v skladu s posameznikovim pogledom na svet, njegovimi vrednotami, velikokrat strankarsko, politično ali ideološko opredeljenostjo. Kot varuhinja ne morem pristati na delitev novinarjev na leve in desne, saj se takšne etikete skoraj brez izjeme lepijo pavšalno, običajno po načelu: če je kdo kritičen do »naših«, mora biti zagotovo »njihov«. Tudi mene občasno umeščajo na ta ali oni pol – spet običajno po načelu, ali sem pritožbi pritrčila ali ne. Menim, da so pristajanje na takšne delitve ne koristi nikomur, saj življenje (posameznika, družbe, skupnosti, sveta ...) nikoli ni črnobelo.«

Pohvala

Varuhinja je v vednost prejela pohvalo poslušalke **M. P.** Prvem programu: »Všeč mi je, da zavrtite tudi kakšne starejše zimzelene popevke slovenskih in tujih izvajalcev. Kar tako naprej.«

Duhovna misel zamenjana za pravljico

Poslušalec **M. Č.** se je pritožil nad programsko vsebino na Prvem programu Radia Slovenija 6. junija. Zmotila ga je, tako je zapisal, muslimanska pravljica za otroke.

»V zgodbi se pojavljajo muslimanski učenjaki kot rešitelji problema bobna, prav tako se prikazuje da je razbitje bobna edina pravilna rešitev dečkovega bobnanja.

Ustvarjalcem programa: Če še ne veste živimo v Evropi, kjer so drugačne vrednote kot pa dleto in kladivo.

Posiljevanje z muslimanskimi zgodbami za otroke se ne more razumeti drugače kot nesramnost in skrivanje izza multikuli fasade. Če ne znate najti kaj bolj primerne, si pogledajte druge nacionalne postaje DW, BBC, HR.«

Andrej Stopar, odgovorni urednik Prvega programa Radia Slovenija:

»V sredo, 6. junija 2018 ste ob 5.50 zjutraj niste poslušali pravljice za otroke, ampak Duhovno misel, ki je namenjena predvsem odraslim. Avtor oddaje z naslovom Boben (<https://radioprvi.rtvslo.si/2018/05/duhovna-misel-1000/>) je katoliški duhovnik Robert Friškovec, ki je za oblikovanje svojega sporočila uporabil prispodobo iz islamskega sveta. Sporočilo je globoko in univerzalno - samodestruktivno obnašanje lahko presežemo le tako, da pogledamo in pobrskamo, kaj se skriva globlje v njem. V skladu z zgodbo to lahko metaforično storimo s pomočjo dleta in kladiva.

Na Radiu Slovenija se zavedamo poslanstva in vloge javnega medija. Smo nacionalni medij, kar pa ne pomeni, da slovenske kulture in izročila ne postavljamo v evropski in svetovni kontekst. To preprosto moramo početi, saj smo državljani Slovenije obenem Evropejci in državljani sveta. Pravico in dolžnost imamo spoznavati bogastvo svojega in tujih izročil. Če pa vas zanimajo pravljice za otroke na PRVEM, vas vabim, da jim prisluhnete vsak dan ob 19.45 ali pa obiščete spletni arhiv na MMC oz. na spletno stran našega programa. Arhiv je izjemno bogat, v njem so tako ljudske kot umetne pravljice, večji del slednjih so dela slovenskih avtorjev oz. njihova priredba tujega ljudskega in avtorskega izročila. Seveda pa predvajamo tudi veliko prevodov iz svetovne zakladnice pravljicarstva.«

II. VAL 202

Poletje v dvoje – pretirana sproščenost?

Trije poslušalci so se odzvali na Poletja v dvoje – poletno rubriko Vala 202, in sicer na oddaje z Andrejem Karolijem in Miho Šaleharjem.

Poslušalec **M. R.** je bil kritičen do njune »poti na morje«.

»Ravnokar sem bolj mimogrede "ujel" kako je napovedovalka "napovedala", ... da sta Šalehar in Karoli na poti na morje.... Oprostite, še vedno ste javni medij in si po mojem osebnem mnenju ne smete in ne morete dovoliti tovrstnih EPP-jev za dva "blebetača", ki si ob njunih JAVNIH NASTOPIH skoraj po pravilu dovoljujeta osebno izživiljanje. Brez zamere, ampak tovrstna osebna promocija bi bila kvečjemu dopustna v privatnem mediju.«

Pojasnilo urednika jutranjega programa **Nejca Jemca**:

»Naši voditelji so osebnosti. To pomeni, da jih ob vseh vsebinah, ki jih upovedujejo v programu, spodbujamo, da so tudi prvoosebni, mnenjski, iskreni. Lastnosti, ki so v primerjavi z ostalimi programi slovenskega javnega radia morda res izstopajoče, ob vseh vsebinah in siceršnjem izrazito vsebinskem pristopu pa neprimerljive s komercialnimi postajami. Omembo, da sta dotična voditelja na poti na morje, gre razumeti v kontekstu. Jutranja poletna nanizanka Živooke se je vsak dan zaključevala s pesmijo Mi gremo pa na morje. Logičen sklep tedna z Živookami tako je, da gresta voditelja končno - na morje.«

Poslušalec **S. K.** je opozoril na opazko voditelja in glasbenega urednika Andreja Karolija, izrečeno v dialogu s sovoditeljem Mihom Šaleharjem 21. junija. Po mnenju poslušalca se je voditelj "postavil na stran homofobne ideologije".

»Anekdota govori o tem, da je tega dotičnega glasbenika na začetku njegove kariere v svoj ansambel povabil veliki David Bowie, vendar je povabilo konkretni rocker zavrnil z utemeljitvijo, da z angleškim toplovodarjem že ne bo igral. In konec. nobenega distanciranja ali zgroženosti nad takšno izjavo. nasprotno Karoli ga je poimenoval za "pokončnega" rockerja, "ta pravega" rockerja/ no to je moj komentar/. Termin toplovodar velja namreč za eno najbolj razširjenih žaljiv, homofobnih karakterizacij za gejevske posameznike. glede na to, kako je bila posredovana anekdota in na kakšen način obravnavana s strani radijskega voditelja, ni nobenega dvoma, da smo bili priča širjenju homofobnega diskurza na Valu 202. Je to naključje, da se to dogaja v času Parade ponosa 2018, ki ravno poteka v Ljubljani in se zaključuje 23.6. Protestiram ker bi medij kot je Val 202 moral izražati posebno občutljivost do te ne samo tematike, temveč do vseh homofobnih stališč. Javni radio mora po svoji institucionalni, formalni in vsebinski orientaciji, braniti ustavno zajamčene pravice enakosti vseh, pri čemer so tu mišljene predvsem pravice oseb z istospolno orientacijo. Ta orientacija je bila s to anekdoto grobo napadena in negirana. Radio se je s tem postavil na stran homofobne ideologije.«

V imenu uredništva sta se odzvala odgovorni urednik Vala 202 **Mirko Štular** in urednik jutranjega programa **Nejc Jemec**:

»Voditelj je dejansko uporabil navedeni citat, četudi se ni eksplicitno ogradil od izraza - besede toplovodar, ga prav tako ni mogoče razumeti, da mu je pritrjeval ali da ga odobrava. Radijska komunikacija včasih povzroča nekaj šuma, ker vsi poslušalci enako ne slišimo podtonov, namigov, načina pripovedovanja, ironije in podobno. Andrejevega in Mihovega konkretnega pogovora o anekdoti seveda ne gre razumeti kot odobravanje sovražne ali negativne nastrojenosti do kogarkoli. Nasprotno. Velja vendarle pogledati malo dlje od uporabe ene besede, ki je povrh vsega še v citatu. Že vsaj ob občasnem spremljanju našega programa, tudi dotičnih voditeljev Vala 202, ni težko razbrati, da nikoli ni (bila) vprašljiva zavezanost k pluralnosti, enakopravnosti in spoštovanju različnosti, brez dopuščanja homofobnega diskurza, ki ga izpostavlja poslušalec. Tudi v tem primeru se z njegovo oceno ne moremo strinjati. Zgolj kot potrditev izpostavljam prav zaključek Živook z Andrejem in Miho, ko sta Senidah in Neomi v duetu zapeli Ti si moja ljubezen in Wicked Game. Posnetka sta dostopna na naši spletni strani in YouTubeu. V etru in video prenosu ni manjkalo niti poudarkov o podpori vsem oblikam ljubezni.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Pojasnili urednikov lahko dodam le še načelno mnenje, da mora javni medij v vseh svojih programih upoštevati ločnico med duhovitostjo in vulgarnostjo oz. satiro/ironijo in smešenjem/žalitvami ter preprečevati vsakršno poseganje v integriteto posameznika, skupnosti ali manjšin. Uveljavljanje te ločnice v praksi je treba vedno znova uredniško preverjati in skrbeti, da se neprimeren govor (diskriminatoren, seksističen, homofoben, sovražen itd.) ne utrdi kot normalen govor ali kot odobravanje negativne nastrojenosti ali sovražnosti do kogar koli. Razumem, da je zavezanost sproščenosti v določenih oddajah in formatih ter prizadevanje za približevanju (mlajši) publiki včasih lahko tudi hoja po robu. Menim, da v konkretnem primeru ta ni bila prestopljena.«

S poslušalcem **T. M.**, ki je menil, da sproščen slog vodenja, kakor sta ga uvedla Andrej Karoli in Miha Šalehar, ne sodi javni radio, pa je potekala daljša korespondenca:

»Mislim, da je Val 202 v zadnjih letih izgubil ves svoj čar. Nekateri voditelji se obnašajo, kot da je radio njihova dnevna soba. Sam sem prepričan, da je to še vedno javni radio, ki mora spoštovati tudi osnovne manire.

Lani se je nekdo spomnil, da v predpočitniškem obdobju jutranji del programa vodita dva voditelja. Praksa se očitno nadaljuje tudi letos. Voditelja se obnašata kot dva velika narcisoidna nedonošenčka, ki stresata klamfe od začetka pa do zaključka oddaje. Človek bi misli, da se tudi na RTV SLO v tem času oteplate s pomanjkanjem kadrov, v vaši hiši dokazujete ravno obratno. Očitno voditelji nimajo ustreznega dela, da morata "delo" opravljati v paru.«

Nejc Jemec, urednik jutranjega programa:

»Ne strinjamo se z vašo oceno, da s poslušalci komuniciramo, kot da bi z njimi "skupaj ovce pasli", res pa se komunikacija v radijskem etru z leti spreminja. Prav tako se je v skladu z našo programsko usmeritvijo spremenil tudi Val 202. Trudimo se namreč, da bi ostali sodobni, relevantni, drzni, na trenutke duhoviti, da bi spodbujali k razmisleku, a še vedno ostajamo zelo vsebinski. V našem programu lahko slišite veliko zelo raznolikih vsebin, oddaj, pristopov, vodenja in tudi načinov nagovarjanja poslušalcev. Vsi niso všeč vsem, ne morejo biti. Z vsemi vsebinami in segmenti programa ne moremo zadovoljiti vseh okusov, jih pa vseeno spoštujemo. V nobenem primeru ne želimo podcenjevati poslušalk in poslušalcev, čeprav se z njimi morda ne strinjamo. To velja tudi za poseben jutranji program Poletje v dvoje in Popevko tedna, ki ju omenjate, ki sta pri poslušalcih nasploh izjemno dobro sprejeta. Podpora širokega kroga poslušalcev nas tudi sicer navaja k prepričanju o pravilnosti naše programske usmeritve.«

Iz odgovora na odgovor:

»Prisluhnem (iz gole radovednosti!!!) oddajama, ki ste ju tudi vi omenili. Pri iskanju popevke tedna sodeluje peščica ljudi, ki bi jih še bolj pozoren poslušalec od mene brez vsake najmanjše težave spravil na manjši listek. Vedno eni in isti ljudje!!! In komuniciranje voditeljev res ni ravno primerno javnemu mediju. To, da peščica poslušalcev dobro ocenjuje vaše "delo" vsekakor ne more biti "argument" za vaše samozadovoljstvo!?!«

Poslušalec z odgovorom ni bil zadovoljen in je zahteval varuhinjino mnenje. Iz odgovora **varuhinje**:

»Sama lahko dodam le, da lahko razumem raznolikost poslušalskih navad in različna pričakovanja poslušalstva, ne samo zato, ker o isti oddaji pogosto prejmem tako pohvale kot graje, ampak predvsem zato, ker imam tudi sama svoj poslušalski okus, zaradi katerega včasih uživam, včasih pa trpim ob radiu. Govorim na splošno, ne o konkretni postaji ali programu ali voditelju. V konkretnem primeru, zaradi katerega ste mi pisali, pa se lahko strinjam, da gre za izoblikovan in prepoznaven voditeljev slog, vendar pa se nikakor ne bi mogla strinjati, da voditelj s sproščenostjo izkazuje nespoštljivost ali nespodobnost v etru javnega radia. Vsekakor pa je dobro, če uredništva poznajo vsa mnenja in jih poskusijo vključiti v svojo uredniško politiko.«

V nadaljni korespondenci je poslušalec vztrajal, naj se varuhinja opredeli tudi kot poslušalka, tako o Poletju v dvoje kot o Popevki tedna. Iz odgovora **varuhinje**:

»Prosrite me, da vam opišem svoje osebno doživljanje enega od programov RTV Slovenija. Menim, da ne bi bilo primerno, če bi kot varuhinja zapisovala, katera oddaja mi je bolj všeč in kateri voditelj mi je manj všeč. Lahko pa zapišem, da so radijski programi različni in namenjeni različnim publikam, generacijsko, stanovsko, interesno. Zato so tudi dovoljeni različni prijemi, raven komunikacije se tudi na javnem mediju smejo (in morajo) prilagajati ciljnemu občinstvu ter žanru in formatu oddaje. V tem kontekstu lahko zase zapišem, da danes v glavnem poslušam Ars in Prvega, ki gojita konservativnejši pristop v podajanju vsebin kot Val 202, ki tradicionalno naslavlja mlajšo publiko. In te publike ni malo, tudi po zaslugi mlajših poslušalcev je Val 202 med najbolj poslušanimi radijskimi programi v državi, ki ima velik odmev tudi na družbenih omrežjih.«

Poslušalec **T. M.:**

»Vi ste naša varuhinja, če prav razumem vašo vlogo. Da se tako enostransko postavljate na stran ljudi iz vaše hiše, prav zares težko verjamem. Še več: Ne verjamem in ne sprejemam. Sicer pa: Oprostite, da sem se obrnil na vas. Obljubim, da tega ne bom storil nikoli več.«

Varuhinja je izrazila obžalovanje glede pritožnikovega razumevanja poslanstva in dela varuha.

Blokada na socialnem omrežju

Pritožnik **V. C.** je varuhinjo opozoril, da ga je en od voditeljev blokiral na enem od socialnih omrežij; varuhinja je odgovorila, da glede rešavanja tovrstnih težav nima pristojnosti.

Fizika polja in objava na RTV

P. D. je v imenu Društva prijateljev Nikole Tesle izrazil željo, da bi člani društva oz. člani Bele bratovščine nastopali v programih RTV Slovenija oz. oddaji Frekvenca X. Pošiljatelj je varuhinji željo izrazil že v telefonskem pogovoru decembra 2017.

»Povedal sem vam, da smo strokovnjaki za teorijo, ki izhaja iz dela Nikole Tesle in se imenuje Razširjena teorija fizike polja (avtor Prof.Dr.Konstantin Meyl) s katero se da pojasniti VSE fenomene in paradokse v znanosti, ter da bi radi teorijo (teoretično in matematično) predstavili v kateri od oddaj.«

Iz odgovora **varuhinje:**

»Na podlagi vašega telefonskega klica v decembru lani sem o vaši želji seznanila uredništvo radijske oddaje Frekvenca X ter jim posredovala vaše stike. Odziv ali neodziv na predlog pa je seveda izključno stvar uredniške avtonomije. Kot varuhinja nimam pristojnosti, da bi obljubljala sestanke ali posredovala za obravnavo vsebin.

Pri tem dodajam, da imajo programi javne RTV dolžnost, da pri podajanju tematik s področja znanosti dajejo prednost uradnim znanstvenim dognanjem (pred t. i. alternativno ali mejno znanostjo).

Če bodo vaši pogledi ali teorije naleteli na opazen odziv v strokovnih oz. znanstvenih krogih, ne dvomim, da bi vzbudili tudi zanimanje javnega medija.«

I. VSEBINA

Neprimerni komentarji (... in gumb za opozorilo)

Varuhinja je pristojne za spletno mesto rtslo.si dvakrat opozorila na neprimerne komentarje pod članki; v enem od sporočil je opozorila na komentarje pod izpostavljeno novico o zadnjem predvolilnem soočenju. Med komentarji so bili številni takšni, ki ne ustrezajo kodeksu (od kopiranja časopisnih člankov in zopermigrantski govor do seksističnih opazk na račun voditeljica in žaljenja voditelja).

Urednica Uredništva za nove medije, **Kaja Jakopič**, je pritrdila, da vsi komentarji »niso dobro moderirani«, napovedala je, da bodo preverili, zakaj je do tega prišlo. Napovedala je razmislek o morebitnih novih ukrepih, denimo o »zapiranju komentiranja ponoči, ko ni administratorjev, saj se jih je pod to novico nabralo veliko ravno ponoči«.

V korespondenco se je vključil **Miloš Brkič**, vodja administratorjev, ki je med drugim pojasnil:

»...prisotni v sami oddaji so se pritoževali nad "gostilniškim" nivojem debate, verjetno se je to odrazilo tudi pri nekaterih komentarjih. Včerajšnja novica o soočenju je imela blizu 1.000 komentarjev, po nekem nepisanem, toda vseeno železnem pravilu, je 3-5% komentarjev vedno za umaknit. Politične oddaje na vrhuncu politične tekme so poglavje zase, v zadnjem času smo imeli nekaj deset registracij novih uporabnikov, ki so očitno izvajali obliko političnega marketinka ali propagande. Večino smo jih sproti odstranili, dovolj pa je, da je vsakič kakih 5 zelo aktivnih, in lahko opazno spremenijo celotno sliko. (...)

Nekateri komentarji v prilogi niso primerni za objavo, ob vseh številnih novicah se jih trudimo odstraniti v najkrajšem času. Enako kot to počnejo pri Spieglu, LeMondu, ORF-ju, Guardianu, BBC-ju, New York Timesu, The Economistu itd. itd., torej pri vseh tistih medijih, ki prav tako prisegajo na demokracijo in vrednote, le da imajo pri njih te vrednote veliko daljšo tradicijo. In v imenu teh vrednot vedo, da bralci in obiskovalci portalov niso nekaj kar mimogrede odpraviš in označiš za nevedno, primitivno, neinformativno, nekritično. Med temi tisočimi komentarji je prav tako stotine dobrih in kritičnih mnenj, popravkov napak v člankih, dodatnih povezav in informacij. Če je naš cilj narediti vsa prihodnja dejanja predvidljiva, da bi se izognili prav vsaki nevšečnosti (tudi profesinalcem se v oddajah dogajajo nepredvidljive stvari), potem je svoboda v tej enačbi odveč. Dokler obstaja nekaj čemur rečemo "svoboda" ali "svobodna volja" ali "drugačno mnenje" ali "emocije" ali "politika" ali "polpretekla zgodovina" ali morda "slab dan", do takrat bodo v določnem obsegu prisotne tudi te neprijetne stvari. Enako kot je drvenje po cesti s hitrostjo 100km/h na uro luksuz, ki pa se občasno po nujnosti konča neprijetno. In pri 3.000+ komentarjih dnevno, pri milijon letno, tudi obstaja določena številka, praviloma skoncentrirana na politične, konfliktno, ideološko nabite teme (v nasprotju z neko xy novico <http://www.rtslo.si/sport/rokomet/rokometasi-zacenjajo-lov-na-svetovno-prvenstvo/456710>), ki razkrije te "neprijetnosti", ki so del vsake svobodne in demokratične družbe. In splet je po svoji infrastrukturi, dostopnosti, formi in vsebini najbolj demokratičen mediji med vsemi mediji.«

Urednica Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič** je junija izpostavila tudi, da je primeren način za hiter umik neprimerne komentarja uporaba gumba Prijavi neprimerno vsebino; **varuhinja** pa je znova opozorila, da tega gumba na mobilnih napravah ni.

Luka Zebec, v. d. vodje MMC-ja je sporočil, da bo aplikacija nadgrajena do konca avgusta in da so kometarje dolžni moderirati moderatorji, gumb pa služi le kot dodatna pomoč. **Luka Zebec** je sporočil tudi, da je bila možnost prijave neprimernih komentarjev dodana tudi na »tematskih« portalih (GremVolit, 1968, 90/60).

Varuhinja je sicer kot ponavadi prejela odzive uporabnikov glede komentiranja na spletnem mestu rtvslo.si, ki so želeli, da posreduje ob izbrisu njihovih objav ali pa ob neupoštevanju njihove prijave neprimerne vsebine.

»Kaj so na portalu MMC RTV v nekaj urah spremenili, da se več ni mogoče prijaviti za komentiranje novic???? Ob okoli 17h 6.6. 2018 sem lahko komentiral novice, ob okoli 23h 6.6.2018 jih več ne morem, ker mi je onemogočena prijava ali registracija!!! Če si se pred tem odjavil, si potem s klikom prijava spet imel možnost komentiranja, sedaj pa ne več!!!!« (**ROBI 123**)

»Pod novico - <http://www.rtvlo.si/crna-kronika/hrvaski-policist-streljal-ob-meji-s-slovenijo-da-bi-se-ubranil-fizicnega-napada-migranta/457216> - sem ob približno 16. uri oddal komentar kot uporabnik 'R3d0X', v katerem sem izrazil strinjanje s predhodnim komentarjem (ki ni bil izbrisan) in opozoril druge na uporabnika, ki je očiten "trol". Prosim za razlog za izbris takega komentarja.« (**R3d0X**)

»... tako imenovani administratorji še vedno sistematično zlorablajo pooblastila ... Komentator "kobalt": "Na nori teve že blatijo "levičarje", konkretno prvaka esdeja, ki naj bi ob prisotnosti enega ali drugega spola kazal dva povsem različna obraza, s čimer utemeljujejo da je pripadnik "nasprotnega" moštva." S tem početjem se uveljavlja praksa, da je na mmc povsem primerno uporabljati žaljive in neprimerne nadimje za določene posameznike in institucije ... Lahko pojasnite na katerih pravih bazira taka novouveljavljena praksa?« (**sklonjen**)

Varuhinja je pritožnike napotila na spletni naslov MMC in na branje rubrike »Pogosta vprašanja in odgovori«, ki je dostopna ob komentarjih.

Antisemitizen v blogu

Varuhinja je prejela dve sporočili (eno so-naslovljeno na več drugih naslovo) bralca **A. P.**, ki je opozoril na blog z naslovom Ni vse zlato, kar se sveti, ki je bil objavljen na uporabniškem portalu RTV SLO Moj splet; po mnenju pritožnika je bila vsebina antisemitska. Varuhinja je glede zadeve prejela tudi nepodpisano sporočilo Judovske skupnosti.

»Zanima me, če je antisemitizem - in nacistična propaganda nasploh - na MMC zaželjena, podpirana, odobravana in hvaljena? Glede na to, da se kljub opozorilom nič ne premakne in blog "[Ni vse zlato kar se sveti](#)" še kar kraljuje na MMC RTVSLO, sklepam, da je tako. V "kritiko" neke odkrito nacistične knjige odkrito nacističnega avtorja zaviti antisemitski in nacistični izpadi, grozljivi komentarji in nekativnost "urednikov", ki to (očitno!) podpirajo.« (A. P.)

Uredništvo je po opozorilu bralca blog izbrisalo. **Varuhinja je o zadevi pripravila poročilo z mnenjem:**

»Objavo bloga, na katerega ste opozorili, obžalujem. Kot veste, je bil zapis takoj po opozorilu zbrisan. Menim, da je uredništvo ravnalo prav, saj za vse uporabnike spletnega mesta rtvslo.si, tako blogerje kot komentatorje, velja prepoved sovražnega govora, pozivanja k nasilju, razširjanja in izražanja rasne, narodnostne, verske, spolne in druge nestrpnosti. Vse to je zapisano v Kodeksu, ki ga sprejme vsak registriran uporabnik www.rtv slo.si.

Urednico uredništva novih medijev **Kajo Jakopič**, ki je pristojna tudi za portal RTV SLO Moj splet, sem prosila za pojasnilo o objavi oz. njenem umiku. Obvestila me je, da bloge pregledujejo moderatorji in da je v tem primeru dežurni moderator presodil, da blog ni v neskladju s pravili in ga zato tudi ni umaknil. Po prejetem mailu z opozorilom, so blog dodatno pregledali in se odločili, da ga umaknejo.

Urednico sem tudi prosila, da natančneje pojasni, kako poteka moderiranje blogov, zanimala me je tudi uredniška argumentacija v prid objavam uporabniških vsebin, ki niso urednikovane, vprašala sem še, ali so v uredništvu razmišljali o smiselnosti ohranitve (ali morda ukinitve) blogosfere na www.rtv slo.si – glede na dostopnost drugih spletnih platform za objave blogov in nemoderiranih osebnih mnenj.

Odgovor **Kaje Jakopič**: »Blogosfera ni urednikovana, je pa "moderirana", kot so moderirani tudi komentarji pod našimi članki. Nemogoče pa je, da bi bila "urednikovana" po načelih, ki veljajo za novičarski portal. Tudi sicer ne poznamo blogosfere, ki bi bila urednikovana na takšen način.

Na portalu Moj splet, kjer so objavljene samo uporabniške vsebine, se je oblikovala nekakšna mikroskupnost naših uporabnikov, ki "živi" ravno na tem našem podportalu, uporabniki med seboj aktivno komunicirajo, sodelujejo, komentirajo vsebine drug drugemu ipd. Ne razumem, zakaj bi "ukinili" to platformo, ki smo jo že pred leti med prvimi v Sloveniji ponudili našim uporabnikom, še pred pojavom vseh ostalih platform. Menim tudi, da so na naši platformi kvalitetne vsebine, najboljše tudi izpostavljam, prav tako - kot dobro obiskan portal - našim uporabnikom nudimo večji doseg oz. izpostavljenost njihovih vsebin.

Seveda se občasno pojavi kakšna neprimerna vsebina, vendar ne vidim razloga, da zaradi enega ali dveh uporabnikov, ki objavita neprimerne vsebine, ukinemo ta format, ki ga ponujamo našim uporabnikom.«

Urednici Uredništva novih medijev Kaji Jakopič in v. d. vodje MMC Luki Zebcu sem predlagala, da bi o blogosferi opravili notranjo debato. Odgovor **Luke Zebca**: »Z urednico meniva, da je smotrno, da najprej opravimo analizo v okviru MMC-ja, preden bi šli v širšo interno razpravo. Gre za to, da bi želeli interno preveriti, koliko uporabnikov aktivno uporablja portal Moj splet, kakšne vsebine se objavljajo, morebitne probleme administratorjev (in uporabnikov) ... Meniva, da je to potreben pogoj, preden bi šli v notranjo debato. Obenem bomo dobili tudi informacije, ki jih potrebujemo v okviru prenove tega dela (to je bilo že tako načrtovano).

Analizo bi opravili v poletnem času, nekje do sredine avgusta.«

Menim, da sta se urednica Uredništva novih medijev in v. d. vodje MMC ustrezno odzvala.

Napoved analize podpiram, saj menim, da bo omogočila kakovostnejšo notranjo razpravo o blogosferi na portalu rtvslo.si. Pričakujem, da bosta analiza in notranja razprava privedli do takšne ureditve, ki bi preprečila morebitne ekscesne objave v prihodnje in zaostri la odgovornost glede javne besede na portalu javne RTV, ne da bi pri tem preveč radikalno posegli v ustaljene uporabniške navade.«

Minuta molka in Ivan Kramberger

Varuhinja je prejela pismo **V. K.**, ki je opozoril na površnost v novici na www.rtvlo.si z dne 7. 6. 2017 z naslovom »Kovačič, Magajna in Veber poskušajo s pritožbo doseči ponovitev volitev«.

»V vašem včerajšnje poročilu na MMC portalu

<https://www.rtvlo.si/slovenija/kovacic-magajna-in-veber-poskusajo-s-pritozbo-doseci-ponovitev-volitev/457307>

o protestu **Odbora za demokracijo enakih možnosti** je ponarejen začetek. Eno minutni molk na začetku naše tiskovne konference sem predlagal v spomin na Ivana Krambergerja, prvo žrtev demokracije v samostojni Sloveniji. Umor Ivana Krambergerja se je namreč zgodil natanko pred 26 leti to je 7.06.1992. Poročilo je zavajajoče, ker se mi ne borimo proti kršenju pravil demokracije na splošno in abstraktno, pač pa proti konkretnim najhujšim zlorabam in deviacijam demokracije. Splošni enominutni molk je zato povsem zavajajoč, saj sem z besedami spomnil na atentat ostrostrelca na predvolilnem shodu v Jurovskem dolu. Zato prosim za popravek in predstavitev mojega celotnega nastopa na dogodku. Izrez mojih besed pa je nedopustna manipulacija!

Zelo pa sem razočaran, ker sami temu dogodku niste posvetili niti kančka zgodovinskega spomina, kar bi bil vaša dolžnost.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Uredništvo novih medijev je takoj po vašem opozorilu ustrezno dopolnilo besedilo.

Glede zapisa, da RTV Slovenija obletnici umora Ivana Krambergerja ni posvetila »niti kančka zgodovinskega spomina«, pa zapisujem, da sem si sama ogledala zanimiv spominski prispevek o tej obletnici, ki so ga objavili v Tedniku dne 4. 6. 2018

(<https://4d.rtvlo.si/arhiv/tednik/174543540>).«

II. DOSTOPNOST, STORITVE

RTV 4D in registracija, tretjič

Tudi junija je bilo nekaj odzivov na obvezno registracijo za ogled arhivskih oddaj TV Slovenija

Uporabnik **M. B.**:

»Prosim za pomoč.

Navkljub temu, da sem se že pred časom prijavil kot registriran uporabnik spletnega MMC in ostalih spletnih vsebin RTV Slovenija (in računalniška stran mi nazaj sporoča, da je uporabnik že registriran!), ne morem gledati **za nazaj oddaj iz serije PRIČEVALCI**, saj me znova in znova link »Pričevalci« napoti (nazaj) na prijavo...pa saj sem, za vruga, že vendar prijavljen!

Mi lahko poveste kako naj se registriram, da si bom recimo pričevanje npr. g. Vombergarja ali g. Borisa Pahorja **lahko KADARKOLI znova ogledal?**

Za nasvet/pomoč bom zelo hvaležen!«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Predlagam vam, da v zvezi s težavo pišete na naslov mmc@rtvslo.si – morda vam odgovorijo oz. pomagajo s kakšnim koristnim napotkom.

Pojasnjujem, da sem v zvezi z neprijazno uporabniško izkušnjo z obvezno registracijo večkrat in na vse meni dostopne načine opozorila vse pristojne na RTV Slovenija (med drugim na

dveh sejah programskega sveta, 21. maja in 18. junija), prav tako sem predlagala, naj pristojni premislijo o preklicu obvezne registracije.

Vodstvo je o tem pripravilo odzivno poročilo, ki si ga lahko preberete v varuhinjinem poročilu za maj 2018 (http://img.rtv slo.si/_up/drown/files/2018/06/14/1538598_poro-ilo-zadnje.pdf str. 41 in 59.) Poročilo vodstva me ni prepričalo, kar sem pristojnim tudi povedala. Menim, da sem tako v največji možni meri zastopala interese uporabnikov. Odgovornost za odločanje in ukrepanje pa ni v mojih rokah.

Dodajam, da sem ravno na podlagi težav z obvezno registracijo vodstvu RTV predlagala, naj razmisli o uvedbi telefonske številke za tehnično podporo (http://img.rtv slo.si/_up/drown/files/2018/05/10/1514875_varuhinje-april.pdf str. 27). Na odziv vodstva še čakam.«

Uporabnik se je zahvalil in sporočil, da bo vztrajal pri zahtevi za odpravo obvezne registracije:

»Tako kot vi (še!) niste uspeli prepričati vodstva nacionalne RTV, tako tudi sam še vedno čakam, da mi vodstvo v neki drugi problematiki (vezano na neko konkretno predvajanje na nacionalni RTV) pride naproti. **A sam sem uporno vztrajen, se ne dam.**«

Uporabnica **A. V.** pa je po branju varuhinjinega majskega poročila zapisala:

»Glede na prebrano in tudi na trenutno stanje, bi rekla, da bilo mogoče najbolje, da bi uporabnike o tem bolj udarno obvestili preden je prišlo do te obvezne registracije, morda tudi v kakšni oddaji. V takih primerih pogrešam oddajo tipa eRTeVe. Vsekakor mislim, da je res veliko bogastvo, da imamo brezplačni in neomejeni dostop do takega arhiva. Kot je razvidno iz poročila gospoda Gorazda Slaka drugod po Evropi ni tako.«

Poglavje je nadaljevanje poglavij RTV 4D in registracija, drugič (majsko poročilo, str. 41) in RTV 4D in registracija (aprilsko poročilo, str. 27).

Predvajanje TV programov v živo

Uporabnik **A. K.** ima težave pri predvajanju televizijskih programov v živo preko spleta.

»Spoštovani, že več ko leto ni možno na računalniku gledati katerega koli Tv sporeda v živo. Odkar se je začelo svetovno prvenstvo v nogometu, je moč gledati v živo le 2. program, ostalih pa ne. Prosim za pojasnilo zakaj je temu tako.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Žal vam ne morem pomagati, ker nisem tehnično podkovana in se v te zadeve ne razumem. Sama nimam nobenih težav. Prepričana sem, da gre za kakšno nastavitev, ki bi jo bilo treba urediti.

Predlagam, da pišete pristojnim na MMC za pomoč pri odpravljanju tehničnih težavn e-naslov: mmc@rtvslo.si.«

I. JEZIKOVNA KULTURA

Bombon ali bonbon

Na varuhinjo je bilo so-naslovljeno sporočilo bralke spletnega portala www.rtv slo.si **M. S. J.**, ki je opozorila, da je v članku Trump Merklovi vrgel dva bombona: "Na, da ne boš rekla, da nisi nič dobila", ki je bil objavljen 21. junija, uporabljena napačna beseda.

»V šoli so nas učili, da je *industrijsko izdelana drobna slaščica iz sladkorja in dodatkov* bonbon in ne bombon. Sedaj pa se pri veliki večini medijev piše bombon. Zanima me, ali ste se novinarji zmenili, ali po čem se ravnate, da je bonbon kar naenkrat postal bombon.«

Iz odgovora **Tatjane Ličen**, lektorice na MMC RTVSLO.

»...po pravopisu je pravilna beseda bombon.

Na spletni strani Fran sta v slovarju zapisani dvojnici bonbon in bombon. Ker je pravopis normativen, je beseda popravljena na bombon. Prilagam izpis iz pravopisa.

Pravopis:

bonbón -a m (o); gl. bombon

bombón -a m (o) lizati ~; mn., snov.

vrečka ~ov

Ker se članki lektorirajo potem, ko je članek že napisan in objavljen, se pač popravki vidijo šele potem, ko je članek popravljen.«

Trikrat manj

Gledalko **E. B.** motijo uporabe nekaterih količinskih primerjav.

»...me vsakič na novo »razkuri, ko novinarji vaše hiše poročajo, da bi neka stvar bila ali je trikrat ali celo večkrat cenejša od kritizirane varinate. /.../ Ne vem koliko naj bi to dejansko bilo. Vzbudi pa vsekakor večji občutek, zdražanje ali celo gnev pri gledalcih (verjetno zavestno) kot če bi korektno navedli »za tretjino manj« ali izrazili v procentih (33%).«

Koordinacija lektorjev RTV Slovenija; odgovor so pripravile **Darinka Koderman Patačko, Petra Jordan in Tanja Jeras**, lektorice jezikovne svetovalke:

»Gledalka je opozorila na količinske primerjave, ki so res lahko dvoumne oziroma nejasne, zlasti kadar uporabljamo izraze kot (še) enkrat toliko/več, dvakrat toliko, trikrat manj ipd. V splošni, ne matematični rabi, jezik dopušča vrsto različic, in količinske primerjave z besedo več/manj so v slovenščini konotativno nezaznamovane, kar kažejo tudi primeri iz SSKJ:

srce bolnega človeka požene trikrat manj krvi po telesu kot srce zdravega; meter je desetkrat daljši kot decimeter; desetkrat tolikšna hitrost; desetkrat manj; devetkrat manj
Pri informiranju javnosti se trudimo za korektno, natančno in nepristransko poročanje. Da bi se izognili dvoumnostim, bomo jezikovni svetovalci RTV SLO za novinarje pripravili kratko razlago tovrstnih primerov s smernicami in priporočili za čim jasnejše izražanje.«

V Singapurju ali v Singapuru?

Poslušalka Prvega **M. B.** je imela vprašanje glede pregibanja krajevnih imen.

»ali se reče -srečanje v Singapurju (redno, vedno slišim na radiu 1 slo), ali pa v Singapuru? in recimo srečanje v Mariborju, ali srečanje v Mariboru?«

Tamara Gorup, jezikovna svetovalka na Radiu Slovenija:

»...v slovenskem jeziku se pri večini večzložnih lastnih imen, ki se končajo na -r, osnova pri sklanjanju podaljša z -j, ne pa pri vseh.

Pri pregibanju teh samostalnikov torej govorimo o neustaljenosti, ki velja tudi za zemljepisna imena.

Po Slovenskem pravopisu tako Singapur sklanjamo s podaljšanjem osnove z -j, torej Singapur, Singapurja, Singapurju ..., Maribor pa spada v tisto skupino besed, ki se sklanjajo brez podaljševanja osnove, torej Maribor, Maribora, Mariboru ... Srečanje v Singapurju in srečanje v Mariboru sta tako pravilni obliki.«

II. RTV PRISPEVEK

Koliko gospodinjestev plačuje RTV prispevek?

Bralka **M. J. T.** je opozorila na napako v časopisu Vestnik z dne 14. junij, v katerem je prebrala »da RTV prispevek placuje 6500 gospodinjestev. Ce je to pravilen podatek, pa me zanima zakaj samo toliko. Podatek je sokanten.«

Varuhinja je na napako opozorila Službo za komuniciranje; v časopisu je bil objavljen popravek. Iz odgovora varuhinje:

»Sama v javnih nastopih običajno uporabljam zaokroženo številko, in sicer 650 tisoč zavezancev oz. gospodinjestev.

Čisto natančno bi morala reči, da RTV-prispevek plačuje 608.000 gospodinjestev, ostali zavezanci pa so poslovni subjekti.«

III. TEHNIČNE ZADEVE

Postopno slovo od SD signala, drugič

Več gledalcev je varuhinjo opozorilo (5 po telefonu, 2 pisno) na nevšečnosti ob prehodu na oddajanje TV SLO1 in TV SLO2 v HD tehniki, nekatere je motilo tudi obvestilo na ekranu o prenehanju oddajanja v SD tehniki. Primeri odzivov:

»Od 11.6 ko ni bil več mogoč sprejem v SD tehniki, so se vsi programi po avtomatskem iskanju nastavili sami, le na druge številke. Sprejem je bil bp. Tudi SLO 1,2 in 3. Dodatna sta še Tele m in Koper, ki ju prej ni bilo.

Od sobote 23.6. pa slika na SLO 1,2 in 3 izginja, zmrzuje ali je sploh ni.

Zvok, podnapisi za gluhe in txt. normalni, razen slike. Ponovno sem dal na avto. iskanje in tudi povrnitev na tov. nastavitve, vendar ni uspeha. Tele m, Koper in Vaš kanal je norm. sprejem.

Kaj lahko še storim? Ali je morda narobe kaj z omrežjem.?

Antena je strešna + Si-digi, vse isto kot prej.« (**D. H.**)

»Vzeli ste mi program 1 in 2. Pred časom sem moral v Ljubljano, da sem kupil posebno kartico. Potem sem dobil zemeljski kabel. Zdaj sva pa z 11. 6. brez enke in dvojke.« (P. S., povzetek telefonskega pogovora)

»Zelo in nepopisno me je zmotilo, ker je bil napis o opustitvi SD kanala čez cel ekran in je bil zelo moteč..., mislim, da bi enak učinek dosegli tudi, če bi bil nekoliko manjši. Hkrati pa želim izrecno in iskreno pohvaliti oba gospoda na številki 080, s katerima sem govoril (klical sem 2x), saj sta bila krasna človeka, izjemno jima sem hvaležen za potrpežljivost in pripravljenost, da vse mirno pojasnita in pomagata - pri meni se je rešilo s premikom nekega stikala, česar sam nikoli ne bi uspel najti, če mi ne bi pomagali. Res hvala.« (M. R., telefonsko)

Varuhinja je pritožnike usmerjala na klicni center Oddajnikov in zvez ter bila v stiku tako z vodjem te enote **Miranom Dolencem**, kakor s Službo za komuniciranje in s pomočnikom generalnega direktorja **Gorazdom Slakom**.

Varuhinjo je bila obveščena, da bodo gledalci na predlog Sveta za radiodifuzijo in Agencije za komunikacijska omrežja in storitve do nadaljnjega programe TV Slovenija še lahko spremljali v tehniki SD, in sicer prek MUX C, vendar si morajo za to ponastaviti sprejemnike.

Pomočnik generalnega direktorja Gorazd Slak je varuhinji sporočil, da je klicni center Oddajnikov in zvez na dan prehoda (11. junij) prejel 354 klicev: »Od teh 45% klicateljev ni imelo primerne opreme za HD in bodo morali v trgovino. Od vseh teh 1 želi odjaviti sprejemnik.«

Na posebej vzpostavljeni klicni številki 080 28 68 oz. v dežurnem klicnem centru so do 12. junija sprejeli 2713 klicev, od tega po besedah pomočnika generalnega direktorja 25 % uporabnikov ni imelo primerne opreme za HD.

Varuhinja je prejela tudi pismo gledalca **M. S.**, ki je spraševal o utemeljenosti ukinitve sprejema v SD tehniki.

»1.) Zakaj v zvezi z napovedano tehnično spremembo ni bilo predhodnega rednega obveščanja na programih, kateri se v klasični tehniki ukinjajo (obvestilni oglas pred najbolj gledanimi informativnimi oddajami).

2.) Na podlagi česa namerava JZ RTV SLO zaračunavati obveznost za plačilo RTV prispevka, če pa določenim odjemalcem (zavezancem za plačilo el. energije) ne "omogoča" več sprejemanja TV programov. Pri tem izrecno poudarjam, da je v smislu obligacijskega prava do spremembe prišlo s strani RTV in ne naročnikov, zavezancev za plačilo RTV prispevka. RTV o spremembi pisno naročnikov o spremembi ni obvestila. Po mojem laičnem pravnem mnenju gre torej za kršitev obligacijskega razmerja med RTV in naročniki. Torej, kakšna je pravna podlaga za nadaljnje zaračunavanje RTV naročnine glede na to, da RTV ne omogoča več sprejemanja programov po sedanjih pogojih.

3.) Kakšno stališče zavzema vodstvo RTV do pravic socialno ogroženih oseb v Republiki Sloveniji, prejemnikov denarne socialne pomoči. Mnogim od njih bo spremljanje TV programov SLO1 in SLO2 pa tudi SLO3 sedaj onemogočeno. Posledično je sporna ustavna pravica slehernega državljana do obveščeniosti, katero iz javnih sredstev Republika Slovenija zagotavlja ravno na teh programih. Kako je napovedana sprememba skladna z ustavnim načelom zagotavljanja informiranosti, če je ta pogojena z imetjem naprave, katera sprejema prizemeljski TV signal zgolj v HD tehniki.«

Odgovore na konkretna vprašanja pa je pripravil pomočnik generalnega direktorja **Gorazd Slak**:

1) ODGOVOR: "Ta trditev ne drži. Z akcijo obveščanja uporabnikov smo začeli več kot mesec pred načrtovanim preходом. Obveščali smo jih preko radijev in preko spleta, poleg tega pa smo VSEM GLEDALCEM, ki spremljajo programe v SD tehniki (vendar samo tem gledalcem) sporočili predstavili na ekranu (priložena slika). Torej kdor ne spremlja programa v SD ločljivosti, tega sporočila sploh ni videl, saj ga sprememba ne bo zadevala.

Vzpostavili smo tudi klicni center, ki sprejema klice uporabnikov. V mesecu dni smo prejeli 1800 klicev, od tega je kar 80% klicateljev imelo dostop do programa v HD ločljivosti, pa tega niso vedeli. Morali so samo nastaviti na pravi program."

2) ODGOVOR: "Zakon o RTV zahteva od RTV Slovenija naslednje:

7. člen

RTV Slovenija mora pri načinu razširjanja oziroma predvajanja in arhiviranja programov, ki jih ustvarja v okviru javne službe (v nadaljnjem besedilu: programov RTV Slovenija), skladno s svojimi tehnološkimi razvojnimi zmožnostmi uvajati nove tehnologije, kot so internet, digitalna radiodifuzija, satelit, tako, da omogoči dostop do programskih vsebin čim širšemu krogu državljanov doma in v tujini, slovenskim narodnim manjšinam v sosednjih državah ter Slovencem po svetu.

Torej – TV Slovenija bo s tem preходом omogočila: sprejemanje treh programov HD ločljivosti (prej samo dva), in sprejemanje vseh 5 programov, ki jih pripravlja (prej na področju osrednje Slovenije le 3).

TV Slovenija, kot je zapisano, s tem uvaja nove tehnologije, pa še to prepočasi – zadnje Olimpijske igre in letošnje SP v nogometu bo v tujini predvajano že v UHD ozirom 4K ločljivosti.

Če ima uporabnik možnost sprejema TV signala in ustrezno opremo, je obvezan plačevati prispevek za RTV Slovenija. Tudi če nima HD sprejemnika, bo lahko spremljal program TV Maribor in TV Koper, ki bosta na voljo v SD ločljivosti in predvajata informativne in druge vsebine s TV Slovenija. Vendar pa je potrebno povedati sledeče: leta 1978 je TV Slovenija začela oddajati v barvah. Leta 2006 je začela oddajati v formatu 16:9. Leta 2010 je prešla na oddajanje v digitalnem sistemu. Leta 2012 je prešla na oddajanje v HD ločljivosti. Sledimo razvoju, ki je, kot je vidno, izredno hiter. Naslednji korak je UHD oz. 4K ločljivost. Za korak ukinjanja SD signala smo se odločili, ker je od leta 2008, odkar so se v Sloveniji začeli prodajati izključno televizorji s HD sprejemnikom, minilo 10 let, kolikor je tudi povprečna življenjska doba starejših TV sprejemnikov. Tako bodo v prihodnjih mesecih uporabniki teh televizorjev v vsakem primeru morali kupiti nov sprejemnik, ki seveda že podpira sprejem HD signala."

3) ODGOVOR: "Leta 2010 je celotna Slovenija prešla na t.i. DVB-T način oddajanja prizemnega signala, torej iz analognega v digitalni način oddajanja. Takrat je bilo med socialno ogrožene oziroma socialno šibkejša gospodinjstva brezplačno razdeljenih preko 5000 sprejemnikov (set-top boxov), ki omogočajo tudi sprejem signala v HD ločljivosti. Tako bo tudi ta skupina, poleg tega da bodo informacije še vedno širjene tudi v programih TV Maribor in TV Koper Capodistria v SD ločljivosti, še vedno lahko sprejemala programe TV SLO 1, SLO 2 in SLO3. Slej ko prej pa bo potrebno zaradi dotrajanosti (in ne zaradi RTV Slovenija) stare sprejemnike zamenjati."

Varuhinja je gledalca tudi seznanila z možnostjo spremljanja programa prek MUX C.

Varuhinja tudi meni, da je bilo obveščanje dobro načrtovano in se pridružuje gledalcem, ki so pohvalili delovanje klicnega centra.

Zadeva se navezuje na poglavje Postopno slovo od SD signala (majsko poročilo, str. 47).

Otvoritvena slovesnost

Gledalec **V. F.** je trdil, da na TV Slovenija ni mogel spremljati otvoritvene slovesnosti nogometnega prvenstva, saj da je bil zatemnjena. Prav tako posnetka otvoritve po njegovih besedah ni bilo mogoče najti v spletnem arhivu.

»dobro jutro zatemnjena slovenija - pišemo se 15.junij-2018
dobro jutro slovenski narod, 'za hlapce rojen, v hlapce vzgojen'
prvič v zgodovini slovenskega naroda smo doživeli zatemnitev športnega dogodka
otvoritvene ceremonije SP FIFA
tokratnega SP FIFA 2018 , 14.junij-2018«

Varuhinja:

»...celotna otvoritvena slovesnost je bila prenašana 14. junija ob 16:30 na TV SLO2.
Na povezavi (<https://4d.rtv slo.si/arhiv/svetovno-prvenstvo-v-nogometu-2018-fifa-world-cup-2018/174545707>). si lahko otvoritveno slovesnost ogledate na 22. minuti in 45 sekund.«

Težave pri poslušanju Arsa

Poslušalec **J. S.** je opozoril na tehnične težave ob poslušanju radijskega programa Ars.

»Problem je da ima 3. radijski program (Ars) neprestane motnje, oz. šume, ko ga poslušam preko FM postaje. Pri drugih programih tega problema ni.«

Iz odgovora varuhinje:

»Predlagam vam, da si na naslednji povezavi (<https://www.rtv slo.si/strani/lokacije-in-frekvence-radijskih-oddajnikov/114>) pogledate frekvence, na katerih lahko preko FM postaje poslušate program, in morda najdete ustreznejšo glede na vašo geografsko lokacijo.
Če menite, da ta odgovor ni koristen, pa vam predlagam, da se o motnjah in možnosti njihove odprave pogovorite z dežurnim tehnikom Oddajnikov in zvez na telefonski številki (01) 475-2781.«

Oddajanje v dolby surround zvoku

Gledalca **D. O.** je zanimalo: »Ali bomo letošnje svetovno prvenstvo v nogometu v Rusiji že lahko spremljali s prostorskim zvokom, hvala.«

Inženir **Matjaž Fajdiga:**

»Ker z novim predvajanjem spreminjamo tudi poteke dela, se je projekt uvedbe novega predvajanja malo zavlekel. Svetovno prvenstvo v nogometu še ne bomo prenašali s prostorskim zvokom, bomo pa to omogočili do konca letošnjega leta.«

Operater distribuira motno sliko, drugič

V primeru gledalke **A. M.** (majsko poročilo, str. 47) je bilo dogovorjeno, da se pripombe glede motne slike programov javne televizije, ki jo gledalka prejema preko kableska omrežja, posredujejo neposredno kableskemu operaterju Telemach, kar je bilo storjeno. Predstavniki operaterja so zagotovili, da bodo rešili težavo.

Pametne televizije in RTV programi

Pritožnik **S. G.** je vprašal, kakšne pravice izhajajo iz obveznega RTV prispevka glede na to, da ima pametno TV, vendar ne želi kupiti antene za spremljanje javne televizije

»Zaradi napredka tehnologije in izbiranja vsebin po mojih željah televizijo imam (novo smart TV z operacijskim sistemom Android izdelano leta 2017), nimam pa tudi narocnine na TV programe, saj nimam potrebe po njih.

Televizijo RTV bi, ker jo tudi placujem, rad spremljal. To sem do sedaj lahko pocel na mobilnih napravah prek aplikacije MMC 4D. Aplikacijo imate tudi za pametne televizorje, vendar ne omogocate ogleda v živo. Arhiv oddaj se mi ne zdi dobra resitev oziroma nadomestilo za TV v živo.

Zanima me zakaj je temu tako? Mar nisem upravicen do dostopa do javne televizije na pametni televiziji, ceprav jo placujem? Se vam zdi posteno, da moram za ogled oddaj investirati v anteno, ceprav ze nekaj casa placujem prispevek?

Zato odgovor "kupite anteno" ali "narocite programsko shemo" ni sprejemljiv, kajti s tem bi nastali dodatni stroški. Bi v primeru, da si lastim televizijo, antenskega prikljucka pa ne, bil oproscen prispevka za TV?

Na vaso digitalno ekipo sem se ze obrnil in so mi javili, da aplikacija za TV ni namenjena gledanju televizijskega programa. Slisi se mi malce smesno, obenem pa tudi vem, da implementacija "live streaminga" ni zahtevna, sploh ce je to ze implementirano na mobilni aplikaciji.

Rad pa bi opozoril se na eno zadevo: v casu nogometnega prvenstva 2018 vsebino geoblokirate. Onemogocate mi dostop do vsebin glede na mojo geo lokacijo, kar je v nasprotju z zakonodajo EU, ki je bil sprejet pred krstkim in odpravlja onemogocanje (placljivih) storitev glede na fizicno lokacijo v EU. Rad pa bi tudi povedal, da mi je ogled tekem onemogocen tam, kjer sicer ponavadi spremljam RTV na telefonu - doma v Ljubljani. Torej omejitev in sklicevanjr na TV pravic pri zakupu pravic do predvajanjaa tekem ne more biti izgovor, kajti spremljanje je onemogoceno tudi v Ljubljani.

Zdi se mi neposteno, da ne morem gledati programa v živo brez antene in narocnin, ceprav RTV placujem, v letu 2018 pa ne omogocate gledanja TV vsebin v živo na pametnih televizijah.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Odgovor na vprašanje, ali je RTV dolžna poskrbeti, da RTV signal pride do gospodinjstva, je pritrdilen, odgovor na vprašanje, ali je dolžna poskrbeti, da pride tudi od priključka do aparata, pa je negativen.

RTV je dolžna s prizemnim DVBT signalom pokriti najmanj 96% gospodinjstev v državi; tista gospodinjstva, do katerih signal ne seže, lahko vložijo bodisi zahtevek za subvencioniranje satelitske antene bodi zaprosijo za oprostitev plačila RTV prispevka. Več o tem si lahko preberete na tej povezavi: <http://www.rtv slo.si/strani/najbolj-pogosta-vprasanja-in-odgovori-faq/222#8>.

Od tu naprej je stvar proste izbire uporabnika, na kakšni napravi spremlja program oz. preko katere storitve (od antena prek operaterjev do interneta ali Eona). Ali če obrnem: če gospodinjstvo ima televizor, nima pa antene, na njegovem območju pa je dostopen DVBT signal, to gospodinjstvo ni upravičeno do oprostitve plačila RTV prispevka.

V primeru vaše investicije v napravo je za spremljanje RTV programa potrebna le še investicija v kabel; informacije o teh kabljih so – po zagotovilih mojih sogovornikov na RTV Slovenija - dostopne v specializiranih prodajalnah.

Glede napredka tehnologije v programskih, produkcijskih in strateških dokumentih RTV Slovenija berem o nenehnem razvoju novih storitev, seveda v skladu z vizijo in v okviru proračuna (ki se že dolga leta ne usklajuje z inflacijo).

Za bližnjo prihodnost ima Zavod – po besedah pomočnika generalnega direktorja **Gorazda Slaka** – naslednje načrte:

-pogovarjamo se z različnimi ponudniki aplikacij, da bomo program RTV Slovenija v ŽIVO in celotno video knjižnico, ponudili preko Androidne in iOS aplikacije. Strošek take aplikacije je preko 150.000 EUR letno. LASTNE aplikacije, ki bi ponudila spremljanje na androidnih televizijah v živo ne nameravamo razvijati. Sam razvoj bi namreč stal občutno preveč, poleg tega pa se TV Standardi trenutno prehitro spreminjajo, da bi si kot javni zavod privoščili razvojni oddelek, ki bi razvijal brezplačne aplikacije za Sony, Samsung, LG, Panasonic, Gorenje, Philips, Sharp, VOX, Tesla in še in še televizorjev.

-razvijamo aplikacijo HBB, ki uporabnikom omogoča interaktivno sodelovanje s televizijskimi vsebinami (je pa res, da morajo biti naročniki kabljskega dostopa, ali imeti lastno anteno)

-razvijamo to, da bodo vsebine dostopne tudi preko meja, seveda v sodelovanju z naročniško službo, ki bo uporabnikom omogočila dostop do vsebin preko meja.

Na koncu zapisujem zagotovilo pristojnih, da nikjer v Ljubljani vsebine niso geoblokirane. Če imate dejansko takšno težavo, vas prosim, da sporočite svoje podatke (in mi dovolite, da jih posredujem naprej), na podlagi katerih lahko tehniki preverijo, v čem je težava.«

IV. PRILAGOJENI PROGRAM

Podnapisi na ekranu

Gledalec **T. Š.** je opozoril, da so dnevnoinformativne oddaje na ekranu njegove televizije podnaslovljene.

»Tekst prekriva prevode iz tujega jezika kakor tudi pasico z imenom in priimkom osebe, ki je na ekranu. Se da to tehnično rešiti drugače. Prav pa je, da omogočate tudi gluhim spremljanje novic, a tako, da to ne moti drugih.«

Varuhinja je pošiljatelju odgovorila, da meni, da se je na njegovem TV sprejemniku verjetno samodejno vklopila funkcija ttx 771 in ga vprašala, ali lahko njegov naslov oz. številko deli z inženirji, ki bi mu znali strokovno svetovati.

Pritožnik je sporočil, da mu je bila s strani RTV Slovenija nudena pomoč in se ob tem zahvalil:

»V ponedeljek so me poklicali iz vaše tehnične podpore in mi prijazno pomagali odpraviti samodejno nastavitvev na tv sprejemniku. Prosim prenesite mojo zahvalo gospodu, ki se mi je sicer predstavil a sem pozabil njegovo ime.«

V. SPLOŠNO

Zatemnitev tekem svetovnega nogometnega prvenstva na tujih programih

Varuhinja je prejela 11 vprašanj, pritožb in protestov zaradi zatemnitve tujih televizijskih programov v kabelskem sistemu v času tekem svetovnega nogometnega prvenstva; pritožniki so večinoma želeli spremljati hrvaško javno radiotelevizijo. Nobeden od pritožnikov po prejemu odgovora ni bil zadovoljen, zato se je v vseh primerih dopisovanje (ali telefonsko pojasnjevanje) nadaljevalo.

Pritožnike je posebej motilo, ker niso mogli gledati niti tujih oddaj po prenosih tekem; zlasti po zmagah hrvaške reprezentance so hoteli spremljati hrvaški nogometni studio, ki je po njihovem mnenju podajal več pristnih komentarjev, analiz, reportaž in vsebin. Primeri pisnih pritožb:

»Plačujemo progransko shemo A1 v kateri je tudi program HRT2 na katerem imam zatemnjeno v času tekem svetovnega prvenstva v nogometu . Moj operater A1 (in T2 in ostali ..) je prejel zahtevo RTV Slovenije da zatemni programe tujih televizij na katerih so prenosi tekem (čeprav smo plačali za ogled tega programa).

OK

Plačujemo redno RTV prispevek za RTS Slovenija in ta isti nam krati pravice da gledamo že plačani prgram« (M. H.)

»Razumem, čeprav se ne strinjam, da v času samega prenosa tekem na SLO2, je v enakem terminu zatemnjena tako HRT, SRB, ZDF, ORF.

Ne razumem pa, zakaj, ko TV Slovenija zaključi s prenosom in oddajo o nogometu, še naprej zatemnjuje že omenjene programe. To samo kaže na hudobijo in žlehnobo ljudi, ki delajo na tv Slovenija. Verjetno zato, ker nivo oddaje, ki ga pripravijo npr. na HRT tv - Zabivak; na slovenski tv niso niti pod razno sposobni organizirati.

Vsaj do nas gledalcev, bi lahko bili toliko korektni, da ko na tv Slovenija ni več programa, ki je povezan z Rusijo 2018, da sprostijo ostale - tuje televizijske postaje.« (J. K. R.)

»Torej, TV SLO imate pravice za predvajanje tekem SP v nogometu, kar razumem.

Nekoliko manj razumem, da poteka zatemnitev v času pred in po tekmi, ko potekajo komentariji gostov. Sploh pa ne razumem, da poteka zatemnitev v času, ko vaša TV ne predvaja več nobenih vsebin v zvezi s SP.« (A. K.)

Pomočnik generalnega direktorja RTV Slovenija **Gorazd Slak**:

»RTV Slovenija je ekskluzivni nosilec pravic za prenos in posnetke tekem svetovnega prvenstva v nogometu.

Tuje televizije, ki oddajajo na področju Slovenije (ZDF, ARD, HTV, RTS, BHRT ...) nimajo pravice oddajanja teh vsebin na področju Slovenije, kot tudi ne v drugih državah. Zato so morale te televizije poslati obvestilo in zahtevo o zatemnjevanju svojih programov v času svetovnega prvenstva v nogometu. Tudi RTV Slovenija je morala obvestiti kabelske operaterje v državah, kjer je signal RTV Slovenija v kabelskih sistemih, da mora biti naš signal zatemnjen.

Zatemnjevanje programov velikih dogodkov je redna praksa v vseh državah Evrope. Pravice za prenose do zelo drage, zato moramo upravičiti njihov nakup.

Predvsem pa je to tudi praksa, ki poteka v Sloveniji že od leta 2006 dalje, tako za dogodke, ki jih prenaša nacionalna, kot za dogodke, ki jih prenaša komercialna televizija, tako da letošnje zatemnjevanje ne bi smelo biti kakšno veliko presenečenje.«

Producent Športnega programa TV Slovenija **Tom Andrew Tomanič**:

»Vse tuje televizije, ki imajo svoje programe v slovenskih kablinskih omrežjih, lahko razširjajo svoje programe skladno s pravicami, ki so jih zakupile. Televizije, ki so pridobile pravice za svetovno prvenstvo v nogometu, so le te pridobile ekskluzivno za svoj teritorij in so dolžne poskrbeti, da jih kablinski operaterji v tujini zatemnijo, če za to ne poskrbijo sami, pa je RTV Slovenija zaščitila svoj programski in poslovni interes, saj smo edini-ekskluzivni nosilec pravic za področje Republike Slovenije.«

Gledalec **I. K.** je varuhinjo vključil v širšo korespondenco, v kateri je zahteval tudi pojasnila Združenja kablinskih operaterjev (ZKOS) in Agencije za komunikacijska omrežja (AKOS).

Prejete informacije je **varuhinja** vključila v odgovore pritožnikom. Primer odgovora:

»Prejela sem vaše sporočilo, v katerem protestirate zaradi vidnosti oz. zatemnitve tujih TV v kablinskem sistemu v času svetovnega nogometnega prvenstva.

Sporočam, da nisem pravi naslov za vprašanja o tej zadevi, saj RTV Slovenija s tem ni neposredno povezana, prav tako ne zatemnjuje tujih TV programov.

Lahko pa vam pojasnim, da so vse televizije, ki kupijo pravice za prenos, dolžne poskrbeti, da so ti prenosi vidni izključno na ozemlju države, za katero so plačale pravice. V zvezi s tem lahko z vami delim informacijo, ki jo je v podobni pritožbi posredovalo Združenje kablinskih operaterjev Slovenije (ZKOS), in sicer:

1. Zatemnitev operaterji ne izvajajo samovoljno, ampak prejmejo zahteve tujih televizij, ki nimajo zakupljenih pravic v Republiki Sloveniji. Zahtevki HRT so prejeli 4. 6. 2018.
 2. Slovenski nadzorni - regulatorni organ - Agencija RS za komunikacijska omrežja (AKOS) – je v zvezi s tem kablinske operaterje pozval k pravilnemu obveščanju javnosti; poziv je v priložnosti.
- Če menite, da vaš operater nepravilno zatemnjuje tuj program, vam predlagam, da pritožbo pošljete bodisi operaterju bodisi ZKOS ali AKOS.«

Poziv Agencije RS za komunikacijska omrežja, omenjen v tipskem odgovoru, je objavljen kot **PRILOGA 1 na str. 45.**

Večina pritožnikov ni bila zadovoljna ne z odgovorom ne z dodatnimi pojasnili, napovedovali so, da bodo še sami preverili točnost navedbe, da so zahtevki za zatemnitev poslali tuje TV. Menili so, da gre za »balkanski« običaj, ki nima nobene zveze z Evropo in da bi ga bilo treba »zrušiti na sodišču«. Zatrjevali so, da je varuhinja zavedena in da so ji v vodstvu RTV Slovenija prikrili resnične informacije (domnevno o tem, da je RTV Slovenija sama zatemnila tuje programe). Izjavljali in zapisovali so, da so na nekaterih drugih naslovih znotraj RTV Slovenija, predvsem pa pri kablinskih operaterjih dobivali čisto drugačne informacije, da je torej zahtevke za zatemnitev podajala RTV Slovenija (in ne npr. HRT). Izražali so tudi nezadovoljstvo nad varuhinjo: »Vi ste bolj varuhinja pravic RTV Slovenije in ste se logično postavili na stran od kod vam puha ugoden veter.« (**M. H.**):

Mnenje varuhinje: Menim, da je vodstvo RTV Slovenija zamudilo priložnost, da bi že pred začetkom svetovnega nogometnega prvenstva 14. junija in tudi pozneje javnosti podajala kakovostno in usklajeno informacijo o TV pravicah in zatemnitvah, ki bi bila v pomoč tako gledalcem kot zaposlenim (in nasploh vsem plačnikom RTV prispevka). Menim, da bi bilo koristno, če bi se RTV Slovenija pri podajanju verodostojne informacije vnaprej povezala z inštitucijami oz. združenji, kakršni sta ZKOS in AKOS.

O objavah na spletnem omrežju

Varuhinja je prejela nekaj pritožb glede objave novinarka Špele Kožar na spletnem omrežju Facebook o plakatih s sovražno vsebino v Velenju. Pritožniki so menili, da objava dokazuje pristranskost novinarka in RTV Slovenija ter v zvezi s tem zahtevali ukrepanje. Varuhinja je pritožnikom odgovarjala, da nima pristojnosti glede komuniciranja zaposlenih na družbenih omrežjih in se do njihovih objav ne opredeljuje.

»Vendar pa vsako priložnost izkoristim za opozorilo ustvarjalcem RTV vsebin, naj pri delovanju v zasebni sferi ne počnejo ničesar takega, kar bi lahko škodilo njihovi poklicni integriteti. S pritožbami seznanjam uredništva oz. vodstvo RTV, spomladi pa sem tudi sodelovala pri podpisu povelja, ki poziva zaposlene, naj se na družbenih omrežjih zavedajo svoje odgovornosti.«

Pritožnikom je posredovala tudi izjavo, ki jo je 26. junija objavilo vodstvo RTV Slovenija (izjava je objavljena kot **PRILOGA 2** na str. 46).

Mnenje varuhinje: Menim, da je verodostojnost ključna točka (poleg strokovnosti in kakovosti), na kateri se vzpostavlja zaupanje javnosti v RTV Slovenija. K verodostojnosti javnega medija pa pomembno prispevata odgovorna in dostojna javna komunikacija ter javna podoba zaposlenih, zlasti tistih, ki so obrazi in glasovi javnega medija. Podpiram transparentno in nedvoumno ureditev, ki bi veljala za vse zaposlene in sodelavce ter vnovič pozivam k pospešeni prenovi Poklicnih meril in načel novinarske etike ter Pravilnika o komuniciranju.

Menim pa tudi, da ima javni medij posebno odgovornost, da v skladu s svojimi zakonskimi nalogami in poslanstvi v programih opozarja na nevarne družbene pojave, seveda v skladu s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike.

Vse oblike groženj in pritiskov na novinarje in druge zaposlene so nedopustni. Menim, da se mora vodstvo na takšne pojave odzivati in zaposlenim nuditi pravno in drugo pomoč.

Kdo izbira programe in vsebine?

Pošiljatelj **B. J.** je zanimalo, kdo oblikuje programsko shemo na RTV Slovenija.

»Kdo izbira programe in vsebine v čigavem imenu? V mojem imenu prav gotovo ne! Kako poteka zadeva preverjanja gledanosti med slovenskimi gledalci? Programski svet in uredniki niso zakoniti zastopniki gledalcev. Že 45 let plačujem ta prispevek pa me še nihče nikoli ni vprašal ali imam kakšno pripombo na oddaje, s čim se ne strinjam ali kaj bi spremenil! Pred leti nisem imel toliko časa pred TV in sem bolj pavšalno spremljal vse skupaj, spomnim pa se, kako so moji starši brenili zaradi slabega sporeda. Danes sem v enakem položaju in zavedam se, da je to resnica in, da se v vseh letih od 2. svetovne vojne ni spremenili popolnoma nič na bolje. ZAHTEVAM, da RTVS preveri gledanost posameznih oddaj vseh gledalcev in poslušalcev s pomočjo ANKETE, v kateri bodo zajeti vsi gledalci plačniki PRISPEVKA za RTVS. Obvestite odgovorne o mojih zahtevah in mi sporočite njihov odgovor v nasprotnem grem na odprto sceno, kjer se me bo slišalo.«

Iz odgovora **varuhinje:**

»Pojasnjujem, da je zakonska razdelitev pristojnosti in odgovornosti za pripravo programsko-produkcijskega načrta (PPN) zapisana v Zakonu o RTV.«

Verjamem, da se je gledalcem, poslušalcem in bralcem RTV vsebin težko prebijati skozi zapleteno zakonsko materijo, zato bom poenostavljeno (!) opisala postopek: predloge vsebin pripravijo posamezna odgovorna uredništva in to uskladijo na ravni Televizije Slovenija (TV SLO1, TV SLO2, TV SLO3,) in Radia Slovenija (Prvi, Val 202, Ars, RSi) oziroma regionalnih centrov in manjšinskih programov (TV MB, TV KP, TV Capodistria, TV Lendava, RA MB, RA KP, RA Capodistria, RA MMR) ter drugih enot RTV SLO (MMC, Oddajniki in zveze, Glasbena produkcija itd). Vodstvo nato pripravi predlog PPN, o katerem v poslovnem smislu razpravlja Nadzorni svet, v vsebinskem pa Programski svet; oba organa morata tudi potrditi dokument. Pojasnujem še, da je 29-članski Programski svet tisti organ, ki zastopa javni interes, torej interese vseh nas, ki plačujemo RTV prispevek in si želimo najboljši možni program. Če vas glede tega zanima kaj več, vam predlagam klik na naslednjo povezavo:

<http://www.rtv slo.si/strani/programski-in-nadzorni-svet-rtv-slovenija/5759> .

Morda vas bo zanimalo, da so prejšnji mesec stekli postopki za pripravo PPN 2019. V kolikšni meri je mogoče upoštevati interese, okus in pričakovanja vseh naših gledalcev, poslušalcev in bralcev oz. članov vseh 650 tisoč gospodinjstev, ki plačujejo RTV prispevek? Prav vsakega interesa zagotovo ne, večino pa vsekakor, seveda upošteva zakonske obveznosti, programske standarde in finančne zmožnosti.

Zadovoljstvo uporabnikov se meri redno, in sicer z dnevним spremljanjem gledanosti (2 raziskavi, primerljivi za vso državo), intervalnim spremljanjem poslušanosti (dve redni raziskavi), sprotnim spremljanjem klikanosti. Občasno se naredi tudi velika raziskava, bodisi z znanstvene namene bodisi z vidika države; leta 2016 je denimo Ministrstvo za kulturo naročilo raziskavo na vzorcu tisoč ljudi. Podrobnosti si lahko preberete na tej povezavi http://www.mk.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/6970/ - na dnu novice je tudi povezava na izsledke raziskave.

Če niste vključeni v nobeno od navedenih raziskav, imate kot uporabnik RTV vse možnosti, da svoja mnenja podatek prek Službe za komuniciranje (pr@rtvslo.si) ali prek varuha pravic gledalcev in poslušalcev (varuh@rtvslo.si).

Na koncu zapisujem, da lahko razumem naše gledalce, poslušalce in bralce, ki niso zadovoljni s celotno produkcijo in ne morejo potešiti svojega gledalskega ali poslušalskega okusa, čeravno se na dnevni ravni ustvari na tisoče ur radijskega in televizijskega programa. Vsekakor pa menim, da je nadvse krivično zapisati, da se v javnem medijskem servisu "od 2.svetovne vojne ni spremenili popolnoma nič". Povrh pa je ta zapis tudi netočen. Prav letos na RTV Slovenija praznujemo 90/60 - torej devet desetletij Radia Slovenija (ustanovljen 1928 kot Radio Ljubljana) in šest desetletij Televizije Slovenija (ustanovljena leta 1958 kot Televizija Ljubljana). Ves ta čas se programi razvijajo, dopolnjujejo, širijo in kakovostno izboljšujejo.«

Pritožnik ni bil zadovoljen z odgovorom:

»Moram vam zaupati ,da nisem presenečen ,saj tudi nisem pričakoval ,da bi nekdo iz vrst RTVS bil kritičen do svojih delodajalcev (bivših in bodočih) in znal pogledati skozi oči gledalcev in poslušalcev .Niste prva in ne zadnja - žal.«

Kako do e-naslova zaposlene?

Gledalec **Z. M.** je vprašal, zakaj na spletni strani RTV Slovenija niso objavljeni e-naslovi zaposlenih in zakaj mu Služba za komuniciranje ni poslala e-naslova zaposlene, za katerega je zaprosil.

»Po gledanju oddaje 'Intervju' s Ksenijo Horvat, ki ga je vodila pred nekaj dnevi na 1. programu RTV z gospodom Frankom Košuto, sem želel avtorici poslati svoj komentar. Ob iskanju njenega e naslova na MMC portalu sem obupal in pisal na edini naslov, ki sem ga našel tj. službi za komuniciranje RTV Slovenija. Dobil sem naslednji odgovor ' Skladno z evropsko uredbo o varovanju osebnih podatkov je e-naslov novinarja osebni podatek, zato tudi ni javno objavljen in vam ga tudi ne smemo posredovati'.

Sedaj mi prosim pojasnite kako je mogoče, da je podatek osebe, ki dela v javnem zavodu in je dobila službeni, torej, javni e naslov, nedostopen (skrit). Skrit je pred kom? Pred mano, ki plačujem RTV naročnino in s tem tudi novinarko in njen e naslov? Mar ne bi novinarji morali biti dostopni vsem nam katerim ravno oni kreirajo zabavo, novice, izobraževanje in drugo? Kako to, da omenjena evropska uredba ne velja za druge javne zavode. Oglejte si npr. stran Mestnega muzeja v Ljubljani. Navedeni so vsi naslovi od direktorja do snažilke. Njih lahko kontaktiram, novinarko na RTV pa ne. Mislim, da je ta izjava samo izgovor, da se ne samo novinarji, ampak tudi drugi na RTV, učinkovito skrivajo za tem paravanom varovanja osebnih podatkov. Potem pa lahko počnejo kar hočejo, ne da bi pri tem slišali kaj si mi gledalci mislimo o njih in njihovem delu. Kot plačnik in uporabnik javne TV imam pravico vedeti kdo se mi na TV ekranu predstavlja in imam pravico dajati svoj komentar njemu neposredno. Te pravice si ne lastim jaz sam, ampak mi to pravico, prepričan sem, daje zakon. Končno ste tudi vi tukaj, da me ščitite pred takšnim zanemarjanjem s strani vaše lastne inštitucije.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Kratek in tehničen odgovor se glasi: vsi javni uslužbenci niso javne osebnosti, zato njihovi osebni podatki (kamor sodijo tudi e-naslovi, ki pripadajo posamezniku) niso a priori javni. Politiko zasebnosti je nova evropska uredba (GDPR še zaostрила). Na spletni strani [rtvslo.si](http://www.rtvlo.si) v koraku ali dveh najdete kontakte vodilnih in vodstvenih delavcev (<http://www.rtvlo.si/strani/vodstvo-zavoda/342>), pri ostalih pa vam je lahko v pomoč nasvet iz rubrike Pogosto zastavljena vprašanja: <http://www.rtvlo.si/strani/pogosto-zastavljena-vprasanja-faq/19/#3.17>. Primarna pot za podajanje mnenj in pridobivanje informacij o programih in storitvah RTV SLO je Služba za komuniciranje (pr@rtvslo.si), za pritožbe varuh (varuh@rtvslo.si), za komuniciranje po zakonu o medijih pa odgovorni uredniki (s kontakti na prvi zgoraj kopirani povezavi).

Dodajam pa tudi **daljši odgovor**.

Za uvod kopiram pojasnilo vodje Službe za komuniciranje RTV Slovenija **Polonce Komar**:

»Na RTV Slovenija se zavedamo pomena dostopnosti za vse vrste naših uporabnikov oz. občinstva, zato se trudimo prilagajati naše komunikacijske poti različnim vrstam uporabnikom. Za vaše cenjeno mnenje se zahvaljujemo, se z vami deloma strinjamo in upamo, da bomo kljub različnim zakonskim omejitvam lahko zagotovili čim bolj enostavno medsebojno komunikacijo. Del problemov, ki jih omenjate naj bi rešila nova spletno stran, predvsem korporativni del, ki bo lažje dostopna, uporabniku prijazna in vsebinsko bogata.

Trenutno pa je »Medijsko središče na spletni strani www.rtvlo.si en klik proč oddaljena vstopna točka, ko uporabniki RTV-storitev želijo priti do informacij o naši dejavnosti in do kontaktov, ki so vstopna točka za komunikacijo z javnim medijskim servisom. Za uporabnike so na voljo kontakti Službe za komuniciranje (skladno z zakonom o medijih in nujnostjo imenovanja osebe pooblaščenca za komuniciranje z mediji) in pa kontakti odgovornih urednikov in varuhinje pravic gledalcev in

poslušalcev. Glede na 16. odstavek [Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija](#) lahko vprašanja, pritožbe, predloge in nasvete, povezane s programi RTV Slovenija uporabniki naslovijo na odgovorne urednike. Ker so odgovorni uredniki javno izvoljeni za določen mandat in zaradi omenjenih poklicnih meril, smo njihove elektronske naslove javno objavljali vsa ta leta, čeprav znotraj hiše o tem ali se to sme ni bilo nikoli enotnega mnenja. Ker pa je odgovornih urednikov kar 18, uporabnika na njihove kontakte pelje dodatna linkovska povezava. Skladno z obstoječim zakonom o varovanju osebnih podatkov že do sedaj niso bili na voljo vsi kontakti zaposlenih v javnem zavodu. Ne glede na to, da smo javni uslužbenci, nismo vsi javne osebnosti, zato nas varuje zakon, še posebej zdaj, ko je v Sloveniji začela veljati evropska uredba o varovanju osebnih podatkov po kateri bi uporabnik praviloma do komunikacije lahko prišel neposredno na elektronski naslov oddaje, če ga le ta ima, prek posrednika, to je odgovornega urednika programa, kjer novinar ustvarja, prek službe za komuniciranje ali v primeru kršenja pravic prek pritožbe posredovane varuhinji. Pogovori o načinu implementacije nove uredbe še potekajo in upamo, da bomo našli ustrezne rešitve.«

Pritrjujem gospe Komar, da je urejanje tega področja bolj zapleteno, kot bi se zdelo na prvi pogled. Pooblaščenka za varstvo osebnih podatkov na RTV **Simona Habič**, ki smo jo v zadevi zaprosili za mnenje, je med drugim opozorila, da niso vsi podatki o javnih uslužbencih javni in nas napotila k branju odločb informacijske pooblaščenke (npr. 0712-2/2009/1061). Ob tem je predlagala, da Zavod natančneje opredeli, pri katerih zaposlenih je javna objava osebnih podatkov zaradi narave dela upravičena. Povzetek njenega mnenja se glasi:

»RTV SLO ima navedene kontaktne podatke urednikov in ostalih, za katere je presodila da so nujno potrebni za izvedbo javnih nalog in za zagotavljanje transparentnosti poslovanja. Smiselno bi bilo premisliti o lažji in enostavni dostopnosti ter povezavi ali navedbi tudi na strani kjer je naveden samo naslov Službe za komuniciranje oz. splošna številka. Morda s povezavo.«

Zapisanemu dodajam, da tudi sama zaznavam zamaške v komunikacijskih kanalih med RTV in javnostjo prek osrednje vstopne točke www.rtv slo.si; nekaj slabih izkušenj imam kot uporabnica, na nekaj težav so me kot varuhinjo opozorili gledalci, poslušalci in bralci RTV vsebin oz. uporabniki storitev.

Na spletni strani www.rtv slo.si se velikokrat težko najdemo, ko iščemo pomembne informacije – od e-naslovov do telefonskih številk uredništev, enot in oddaj, do tehnične podpore in informacij. Zato kot varuhinja večkrat opozorim na nujnost takšne ureditve, ki bo do uporabnikov bolj prijazna. Pred časom je neka pritožnica zapisala, da česar ne najdeš v minuti oz. v 3 do 5 klikih, je verjetno samo sebi namen. Ne bi se mogla bolj strinjati. Zato se veselim napovedane prenove korporativnega dela nove spletne strani www.rtv slo.si. Gospa Komar zagotavlja, da je Služba za komuniciranje že pripravila strukturo in podatke, zdaj pa morajo pristojni v okviru MMC zadevo oblikovati in izpeljati, kot so si zamislili idejni in izvedbeni snovalci. Pristojne bom vnovič pozvala, naj s prenovo pohitijo.«

Iz odgovora na odgovor je velo razočaranje nad javno televizijo in spletnim portalom rtv slo.si.

»Prebral sem vse in se komaj prerinil skozi vsa ta mnenja. Še vedno sem prepričan, tako kot tudi vi, da je MMC nepregleden in s tem malo uporaben. Kot polna trgovina robe, a ko kaj iščeš tega ne najdeš.«

Kot vidim ni samo problem v slabi organizaciji MMC ampak tudi v omenjenih predpisih, ki kakor da ne veljajo za druge javne zavode in njihove zaposlene, kot sem že omenil v zadnjem pisanju.

Kakšna pa je razlika med novinarjem in kustosom v muzeju? Oba zbirata in posredujeta javnosti informacije, s tem, da jih jemljeta iz različnih žakljev. Vem, da tu ni prostor za takšne ocene in razprave, le vzporednico sem hotel potegniti, da bi lažje ilustriral svoje mnenje o varovanju osebnih podatkov.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Skušam razumeti vašo resigniranost, zagotovo ni vse tako, kot bi moralo biti. Vsekakor pa se v tej hiši ustvari toliko zanimivega in dobrega programa, da bi bilo krivično, če bi »dvignili roke« od radijskih in televizijskih programov ter spletnih vsebin in storitev javnega medijskega servisa, in če bi vse skupaj razglasili za »zaprto samo sebi všečno inštitucijo«.

Spregledana grožnja politiku?

Varuhinja je bila seznanjena s protestom predsednika SNS Zmaga P. Jelinčiča, ki se je pritožil, da 20. junija v Odmevih ni bila objavljena novica o dogodku, v katerega je bil vpleten.

»Včeraj se je zgodil neljubi dogodek, ki bi ga takšna javna ustanova kot jo vodiš, nujno morala obravnavati, pa ste ga na Odmevih enostavno izbrisali. Na sestanku predsednikov parlamentarnih strank, včeraj, 20. Junija ob 15h, pri predsedniku v odstopu gospodu Cerarju, mi je slednji zagrozil z besedami, da se mi lahko kaj zgodi v kolikor ne bom utihnil. Šlo je za direktno grožnjo, kakršne si nihče ne sme privoščiti, še najmanj pa, da se izreče nekemu ki izraža svoje legitimno mnenje na sestanku. Mojo izjavo o dogodku je vaša javna ustanova posnela, jo pa je v odmevih enostavno zamolčala.«

Nataša Rijavec Bartha, urednica Dnevnoinformativnega programa:

»Vašo izjavo o grožnji dr. Mira Cerarja smo objavili na začetku Dnevnika, kakor tudi odgovor dr. Cerarja, da ni šlo za grožnjo, temveč za opozorilo na kulturni dialog. V Odmevih smo v enem prispevku združili ključne poudarke glede dogovora o tožbi in preigrali možnosti izvolitve predsednika Državnega zbora na ustanovni seji – na prvo temo smo objavili samo izjavo dr. Mira Cerarja kot predsednika vlade in sklicatelja sestanka, na drugo temo izjavo pa izjavo Dejana Židana, ki bi mu utegnilo pripadati mesto predsednika DZ kot predsedniku druge največje stranke v morebitni levosredinski koaliciji. Ker torej nismo objavili stališč vseh strank, je jasno, da ne gre za nikakršno prepoved objavljanja izjav vaše stranke. Take insinacije odločno zavračamo. Informacijo, da ste dr. Cerarja zaradi groženj ovadili policiji, smo objavili v Dnevniku in Odmevih.«

Kritično in pavšalno o predvolilnih oddajah

Gledalec **P. H.** je bil kritičen do vloge RTV Slovenija in varuhinje v predvolilnem obdobju.

»Se sprašujem, kako je mogoče, ko ste bila do imenovanja na funkcijo družbeno politična delavka na RTV Slovenija ali nacionalki, oblikovala smer vodenja televizije in radia v ultra levi medij zastopate gledalce in poslušalce.

Od volitev je 4 dni in od začetka volilne kampanije cca 30 dni pa vas nisem slišal ali prebral nobenega opravičila kaj se je dogajalo na vaši- moja sigurno ni TV in Radio hiši.

Prebral sem kar nekaj učbenikov komentiral z Slovenci v zamejstvu in smo si enotnega mnenja, da ste novinarji v katero sfero sodite tudi vi oblikovali koalicio in vodili volilna soočenja kot da bi bili v Havani, Karakasu, Pjong Jangu, Hanoju in še kje v kakem globokem totalitarnem sistemu.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Obžalujem, ker ste se odločili napisati pismo z veliko ostrimi trditvami brez konkretnih argumentov. Na takšne pritožbe težko konkretno odgovarjam. Zato vam predlagam, da v prihodnje ob morebitnem podajanju odzivov sledite priporočilom (<https://www.rtv slo.si/varuh/novica/1072>) oz. smernicam Programskega sveta (<http://www.rtv slo.si/varuh/novica/1103>).

Glede volilnih oddaj je na varuhov naslov prispelo kar nekaj konkretnih odzivov, vse sem obravnavala, podrobnosti pa si lahko preberete v mesečnem poročilu za maj, ki je dostopno na tej povezavi: <http://www.rtv slo.si/varuh/porocila>. Na spletni strani www.rtv slo.si/varuh si lahko preberete tudi več podrobnosti o mojem dosedanem delovanju – če vas to seveda sploh zanima.

Prepričana sem, da javni RTV servis v največji možni meri opravlja svoje zakonske naloge, spoštuje programske standarde ter zadovoljuje javni interes. Zagotovo se primerijo tudi napake in kršitve, na katere sproti opozarjam ter sodelujem v notranjem in zunanjem dialogu. Prepričana sem, da tudi sama s svojim delom prispevam k odpravi slabosti in izboljšanju programov in storitev. Razumem pa tudi, da javni medij nikoli ne more zadovoljiti vseh parcialnih interesov, ne glede na to, ali govorimo o političnih preferencah ali programskem okusu.«

Pritožnik je odgovoril, da ga je odgovor varuhinje prepričal v njegov prav.

VI. VARUHINJA

RTV Slovenija na obisku v Murski Soboti

Varuhinja je opravila svojo drugo službeno pot v okviru projekta RTV Slovenija na obisku, ki je namenjen neposrednemu stiku z gledalci, poslušalci, bralci in uporabniki RTV vsebin.

7. junija je obiskala Mursko Soboto. Skupaj z Jeleno Aščič, voditeljico in urednico Tednika, ter Andrejem Stoparjem, odgovornim urednikom Prvega programa Radia Slovenija je obiskala murskosoboško dopisništvo in Gimnazijo Murska Sobota. Na osrednjem dogodku »RTV Slovenija na obisku: Varuhinja sprašuje in odgovarja« v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota se je varuhinji in gostoma pridružil tudi Bojan Peček, dopisnik TV Slovenija iz Pomurja in Porabja. Intervju z varuhinjo sta objavila gimnazijska televizija Pisan svet GMS in Radio Murski val.

Zahvala za srečanje na Fakulteti za humanistiko v Novi Gorici

Študentka Fakultete za humanistiko v Novi Gorici **A. V.** se je varuhinji zahvalila za majsko srečanje v Novi Gorici. Za namene priprave študentske revije je študentka prosila tudi za pomoč pri vzpostavljanju stika z ustvarjalci na RTV Slovenija, ki imajo jezikoslovno izobrazbo. **A. V.** je tudi redna bralka mesečnih poročil:

»Vaša poročila pa so zanimiva tudi zato, ker na enem mestu najdemo marsikateri odgovor. Jaz sem recimo prejšnji mesec našla odgovor na vprašanje o novem delovanju arhiva RTV4D in registracije v sistem.«

Priporočilo ob pripravi PPN 2019

Iz odzivov gledalcev, poslušalcev in bralcev RTV vsebin ter uporabnikov storitev javnega medijskega servisa v letu 2017 in prvih mesecih leta 2018 je varuhinja izluščila nekaj ponavljajočih se pripomb in predlogov, za katere meni, da bi jih vodstvo lahko v čim večji meri upoštevalo pri oblikovanju PPN za leto 2019. Priporočilo je objavljeno kot **PRILOGA 3 na str. 47**.

Udeležba na posvetu o sovražnem govoru

Varuhinja se je udeležila posveta Sovražni govor z vidika organov pregona in družbenih omrežij, ki je v organizaciji prijavnice točke Spletno oko 6. junija potekal na Fakulteti za družbene vede.

Koga in kako varuje varuhinja?

Varuhinja je 5. junija izpeljala srečanje z zaposlenimi Koga in kako varuje varuhinja. Na dogodku je varuhinja predstavila svoje delo in odgovarjala na vprašanja zaposlenih.

PRILOGE

Priloga 1: Zatemnitev tekem – poziv AKOS

Poziv operaterjem in imetnikom avtorskih pravic (izdajateljem) v zvezi z zatemnjevanjem tujih TV programov v času večjih športnih dogodkov

Agencija je ob trenutnem poteku prenosov tekem svetovnega prvenstva v nogometu zaznala nezadovoljstvo gledalcev ob praksi zatemnjevanja (prekinjanja retransmisije) tujih TV programov v času omenjenih tekem.

Agencija je v tem tednu izvedla posvet z operaterji in izdajatelji televizijskih programov (imetniki avtorskih pravic), na katerem je potekala razprava o zadevni problematiki. Ugotovljeno je bilo, da imate operaterji in izdajatelji v času zatemnjevanja tujih TV programov prav tako veliko klicev na vaša podjetja v času zatemnjevanja tujih programov, zato ste se pridružili mnenju agencije, da je treba pristopiti k še boljšemu obveščanju gledalcev o razlogih za zatemnjevanje, saj se te prakse zaradi narave zakupa pravic ne da preprečiti.

Agencija zato poziva operaterje, da po svojih zmožnostih, na vse možne načine, pravočasno in s pravnimi informacijami obveščate gledalce in uporabnike storitev o razlogih za zatemnjevanje tujih TV programov z razlago na ekranu in z možnostjo odgovora gledalcu po telefonu oziroma podajo ustreznih informacij na spletni strani, predvsem v času zatemnitve, saj bi se na ta način vsaj omililo nezadovoljstvo gledalcev oziroma uporabnikov storitev. Agencija še meni, bi bilo o tej problematiki smiselno dobro seznaniti tudi zaposleno osebje, ki posreduje odgovore na vprašanja gledalcem oziroma uporabnikom.

Ob tem želi agencija imetnike avtorskih pravic še opozoriti, da operaterje pravočasno obvestijo o zakupu zadevnih pravic ter jim posredujejo ustrezne informacije o tem, na katerih programih in v katerih časovnih terminih želijo izvedbo zatemnitev.

Agencija bo o vsem navedenem danes na spletnih straneh objavila sporočilo za javnost, v kratkem pa bo na svojih spletnih straneh v razdelku <http://www.akos-rs.si/pogosta-vprasanja-in-odgovori> televizija objavila še obširnejši odgovor na temo zatemnjevanja, ki je lahko uporaben za informiranje vaših gledalcev oziroma uporabnikov ter v pomoč vašim zaposlenim pri nadaljnjem informiranju gledalcev oziroma uporabnikov.

Junij 2018

Priloga 2: O objavah na spletnem omrežju – odziv vodstva RTV Slovenija

Vodstvo RTV Slovenija je 27. marca 2018 za svoje zaposlene objavilo posebno »Izjavo o odgovornem javnem ravnanju sodelavcev RTV Slovenija«, s katero je posebej opozorilo na Poklicna merila in načela novinarske etike, ki v 21. členu (<http://www.rtv slo.si/poklicnamerila>) zapovedujejo, da »novinarji, uredniki in drugi ustvarjalci radijskih in televizijskih programov s svojim javnim in političnim delovanjem, z dejavnostmi v prostem času, z zasebnimi posli in finančnimi interesi ne smejo zlorabiti položaja v RTV Slovenija, škodovati natančnosti, nepristranskosti in verodostojnosti programov RTV Slovenija, ogrozati ugleda in dobrega imena posameznikov ali celotnega javnega zavoda ter zaupanja poslušalcev in gledalcev v vsebino programov RTV Slovenija.«

Za izjavo smo se v vodstvu RTV Slovenija odločili, ker so se na družabnih omrežjih pojavili zapisi, kjer to osnovno vodilo delovanja vseh zaposlenih na RTV Slovenija ni bilo upoštevano. Vodstvo RTV Slovenija od vseh sodelavcev pričakuje, da ohranjajo dostojanstvo tudi v zasebnem komuniciranju na družbenih omrežjih in v drugih medijih, ki dosežejo širšo javnost. Bistvo verodostojnosti je namreč osebna integriteta, in če gledalec oziroma poslušalec verjame osebi pred mikrofonom ali pred kamero, potem zaupa tudi njegovim mnenjem, izraženim v zasebnem življenju.

Ob pojavu plakatov z nacistično simboliko v Velenju so se na družabnem omrežju pojavile objave posameznih zaposlenih na RTV Slovenija, v katerih plakate brez argumentov povezujejo s stranko SDS. Ob tem je hkrati izraženo tudi nespoštovanje do svojih kolegov v informativnem programu TV Slovenija. To je primer ravnanja, ki ni v čast novinarstvu in zaposlenim na RTV Slovenija.

Vodstvo RTV Slovenija bo vse vpletene še enkrat opozorilo, da takšno ravnanje ni dopustno. Ob tem vodstvo poudarja, da sporočila sodelavcev RTV Slovenija, ki jih objavljajo na spletnih omrežjih, ne izražajo stališč RTV Slovenija.

Vodstvo RTV Slovenija

26. junij 2018

Priloga 3: Priporočilo varuhinje ob pripravi PPN 2019

Iz odzivov gledalcev, poslušalcev in bralcev RTV vsebin ter uporabnikov storitev javnega medijskega servisa v letu 2017 in prvih mesecih leta 2018 je mogoče izluščiti nekaj ponavljajočih pripomb in predlogov, za katere menim, da bi bilo smiselno, da bi jih vodstvo v čim večji meri upoštevalo pri oblikovanju PPN za leto 2019.

1. Informativne vsebine: gledalci, poslušalci in bralci RTV vsebin pričakujejo hitro, ažurno in verodostojno informiranje, še zlasti ob izstopajočih ali izrednih dogodkih (npr. arbitražna rzsodba 2017 ali odstop Cerarjeve vlade 2018). Pričakujejo tudi najširši razpon tem v ustreznem razmerju med domačimi in tujimi, nacionalnimi in regionalnimi/lokalnimi, kulturnimi in športnimi novicami itd, pri čemer so posebej občutljivi na t. i. sive lise oz. neenakomerno pokritost Slovenije. Stalnica odzivov so mnenjska, politična, ideološka pluralnost vsebin in studijskih zasedb, občinstvo je kritično do oddaj in pristopov, ki so po njihovem mnenju pristranski, enostranski, neuravnoteženi. Pogrešajo poglobljeno obravnavo kompleksnih tematik, ob polemičnih debatah si želijo tudi pojasnjevalnih, analitičnih in strokovnih oddaj. Kritični so do prekratkih oddaj s preveč gosti, v katerih se zahtevne tematike obravnavajo površno, tendenciozno. Pohvaljeni so preiskovalni pristopi (letos npr. EkstraVizorjeva raziskava bančne luknje) in prizadevanja za preverjanje dejstev (zoper t. i. fake news, npr. na Prvem programu Radia Slovenija pred volitvami 2018).

2. Volilni in referendumski programi: od RTV se pričakuje natančno definiran, pošten, enakopraven in uravnotežen pristop do kandidatov na volitvah oz. do referendumskih opredelitev ZA in PROTI. Veliko je nerazumevanja pravil, kdo je povabljen v oddaje in zakaj, kakšne so časovne omejitve itd. Gledalci, poslušalci in bralci RTV vsebin so kritični do množičnih studijskih zasedb in anketnih vprašanj, pričakujejo, da bodo predstavitve, soočenja izpeljani tako, da si bodo lahko sami oblikovali mnenje o tematiki, programih, kandidatih. Ob referendumih si želijo več kvalificiranih govorcev, ki bi jim pomagali v državljanskem odločanju, ne pa jih – zaradi števila govorcev in poplav mnenj – dodatno zmedli. Pričakujejo tudi čim bolj natančno prezentirane javnomnenjske raziskave in zanesljive vzporedne volitve.

3. Programi, ki obravnavajo zgodovino: oddaje o bližnji preteklosti, spravni ali osamosvojitveni tematiki in sploh zgodovinskih temah, ki delijo politiko, stroko in najširšo javnost, sprožajo čustvene odzive, pod drobnogledom so vsi mediji RTV Slovenija in vsi formati (od spominskih TV oddaj, kot sta Spomini in Pričevalci, prek dokumentarnih filmov ali feljtonskih zapisov na spletu do mozaične Kulturne panorame Radia Slovenija ali polemičnega Panoptikuma TV Slovenija). V odzivih se zrcalijo pričakovanja o verodostojnosti posredovanega, o nepristranskosti obravnave in upoštevanju dejstev, sestavljanju pluralnih debatnih zasedb in spoštovanju pietete žrtev. Velikokrat poudarijo, da je vloga nacionalne RTV v razčiščevanju, premagovanju razkola in povezovanju. Pogrešajo televizijsko oddajo Na današnji dan oz. TV koledar.

4. Kulturno-umetniški programi: odzivi se nanašajo skoraj izključno na TV produkcijo. Gledalci pohvalijo oddaje o kulturi in grajajo pozne ure predvajanja. Pogosto zatrjujejo, da je v shemi preveč športa in premalo kulture. Pogrešajo domače filme in zlasti serije – ne razumejo, zakaj je tega veliko na komercialnih televizijah, na nacionalni pa ne. Pohvalijo izbor tujih filmov in nadaljevank, posebej evropskih oz. ne-ameriških. Ne razumejo, zakaj TV Slovenija večkrat ne predvaja ponovitev starejših slovenskih filmov in nadaljevank. Posebej dobro so sprejeti domači dokumentarni in izobraževalni filmi z etnološko, jezikovno, naravoslovno tematiko, ki v njih vzbuja občutek ponosa in pripadnosti. Opazijo, da so vsebine o Slovencih v sosednjih državah potisnjene v pozne ure ali pa jih sploh ni.

5. Razvedrilo in glasba: od razvedrilnih oddaj gledalci in poslušalci pričakujejo sprostitev, zabavo, veselo razpoloženje, občutljivi so na mejo satire in duhovitosti. Na TV si želijo več kvizov, družinskih in glasbenih oddaj za različne okuse in z domačimi izvajalci, tako z narodnozabavno kot popularno glasbo. Veliko odzivov je na Emo oz. Eurosong – v letu 2017 so bile pritožbe predvsem zaradi angleščine v besedilih pesmi. Radijski poslušalci izražajo osebna pričakovanja glede glasbe na posameznih programih; na Prvem programu pogrešajo več slovenske glasbe in zimzelenih melodij ter pohvalijo oddaje kot je Nedeljsko dopoldne z Ljerko, medtem ko so do novosti (npr. Imamo novo glasbo) kritični.

6. Otroške, izobraževalne in svetovalne oddaje redko nastopajo v odzivih, največ je pohval za izbor risank ali posamezne mladinske in izobraževalno-dokumentarne oddaje, dobro so sprejete **kontaktne oddaje** oz. oddaje odprtega in interaktivnega formata, v katerih lahko sodelujejo tudi gledalci in poslušalci, ter oddaje, v katerih dobijo nasvete ter potrošniške in druge informacije (Svetovalni servis, Koda, Dobro jutro ...).

7. Glede podajanja **verskih vsebin** je malo odzivov, medtem ko so mnenja glede obsega polarizirana: nekateri menijo, da je oddaj in vsebin (zlasti ob praznikih) preveč, nekateri menijo, da jih je premalo (zlasti na Prvem programu Radia Slovenija).

8. Od športnih programov se pričakuje, da bodo spremljali vse športe, da bodo komentatorji strokovno in jezikovno podkovani in da bodo zagotovljeni prenosi vseh velikih tekmovanj, na katerih slovenski športniki dosegajo izstopajoče uspehe. Vprašanja pravic ne razumejo in o tem nimajo dovolj informacij. Ob evropskem košarkarskem prvenstvu, na katerem so Slovenci postali prvaki, so pritožniki menili, da bi moral biti prenos takšnega dogodka dolžnost in pravica TV Slovenije.

9. Multimedijske vsebine: od portala www.rtv slo.si uporabniki pričakujejo hitro in kakovostno podajanje vsebin, kultivirano debato v komentarjih ter takšno moderacijo komentarjev, ki bi zajela vse oblike neprimerne govora. V servisnem delu opozarjajo na nepreglednost in slabo uporabniško izkušnjo, ko gre za iskanje pojasnil, podpore, telefonskih števil in e-naslovov. Želijo si boljši iskalnik in dostopne vsebine v arhivu oz. predvajalniku RTV 4D. Uporabniki teleteksta opozarjajo, da številne strani niso ažurirane.

10. Dostopnost vsebin. Uporabniki opazijo prizadevanja, da bi bilo čim več TV-vsebin prilagojenih, hkrati so kritični do obsega dostopnih vsebin in pomanjkljivosti v podnaslavljanju za gluhe, še zlasti na spreglede v obveščanju (npr. razglasitev arbitražne sodbe leta 2017). Pričakujejo spoštljivost do uporabnikov in modernizacijo storitev.

11. Programska shema: gledalci in poslušalci, ki programe spremljajo v živo ali pa se zanesejo na sporede, so izjemno občutljivi na spremembe, ki motijo njihove gledalske in poslušalske navade, še posebej so kritični, če o posegih niso vnaprej obveščeni ali če ne razumejo, zakaj so se zgodili. Navajam nekaj primerov, aktualnih od začetka leta 2017:

- ukinitve oddaj (Aritmija, Drugi val, Polnočni klub, Kinoteka)
- zmanjšana frekvenca oddaj (Infodrom, Pričevalci, Spomini)
- premik vrstnega reda oddaj (Kultura po Odmevih)
- uvrščanje oddaj v pozne ure (kulturne oddaje, dokumentarni filmi, zamejske vsebine)
- hkratno predvajanje sorodnih oddaj na različnih programih (pogovorne ali dokumentarne oddaje na TV programih, oddaje o džezu na RA programih ...)

- nepredvidljivi in nezanesljivi termini oddaj na TV SLO2 (zaradi športnih prenosov)
- razporeditev oddaj po dnevih (razvedrilo v nedeljo zvečer ali zahtevni četrtki na TV)
- zamude ali ad hoc spremembe programa, ki niso objavljene v sporedih.

Veliko kritik je zaradi večkratnih ponovitev iste oddaje na istem programu (pogovori na TV SLO3 ali Dobro jutro) ter ponovitev v poletnih mesecih.

12. Trženje oglasnega prostora – odzivi se nanašajo skoraj izključno na televizijo. Gledalci so hvaležni, ker v nekaterih programskih pasovih ni oglasov, zelo kritični pa, če so oglasi že kmalu po začetku oddaje ali če se zaradi oglasov prekine vroča studijska debata r ali zamudi športni nastop med prenosom. Največ nejevolje je zaradi TV-prodaje – tako zaradi dolžine prodajnih oken kot zaradi nizke vsebinske in jezikovne ravni.

13. Jezikovna kultura – gledalci, bralci in poslušalci RTV vsebin od govorcev in piscev pričakujejo jezikovno omikanost. Kot samoumevno štejejo, da so ustvarjalci RTV vsebin jezikovno izobraženi, da imajo podporo jezikovnih svetovalcev in da se nenehno izobražujejo za verodostojno nastopanje pred kamero in mikrofonom. Pohvalijo oddaje o jeziku, tako izobraževalne kot svetovalne. Kritizirajo preveč sproščeno nastopanje.

14. Vsebine o RTV – iz odzivov se razbere nerazumevanje vloge, ustroja, delovanja in poslanstva javnega medijskega servisa, pogosto je zatrjevanje o prisilnem RTV prispevku za gledanje televizijskih programov. Občinstvo pogreša jasna in spoštljiva pojasnila za programske spremembe in novosti (od ukinjanja oddaj do obvezne registracije na MMC). Obenem javnost zanima, kako nastajajo programi in številne podrobnosti o Zavodu. Pohvalijo oddaje, kjer zvedo kaj več o RTV in lahko o tem tudi kaj vprašajo bodisi ustvarjalce in vodilne bodisi varuhinjo. Opažajo, da je takšnih oddaj v medijih RTV (pre)malo.

Ilinka Todorovski

Ljubljana, 4. junij 2018

STATISTIKA ODZIVOV

	JUNIJ 2018	MAJ 2018	JUNIJ 2017
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
Skupaj	60	52	46
Informativni program	30	29	17
Kulturni in umetniški program	6	2	8
Razvedrilni program	0	3	8
Športni program	15	7	4
Program plus	5	5	1
Ostalo	4	6	8
RADIO SLOVENIJA			
Skupaj	10	6	12
Radio Prvi	5	5	7
Val 202	5	1	1
Program Ars	0	0	1
Ostalo	0	0	3
REGIONALNI CENTRI			
Koper	0	1	0
MMC			
Skupaj	8	24	10
Vsebine	5	16	8
Dostopnost, storitve	3	8	2
RTV SLOVENIJA			
Skupaj	82	36	33
Jezikovna kultura	3	1	2
Oglaševanje	4	6	0
Prilagojeni programi	1	0	1
RTV prispevek	2	3	7
Tehnične zadeve	12	3	3
RTV SLO - splošno	25	5	2
Programski svet	0	0	2
Varuhinja	7	1	6
Ostalo	7	14	10
Zavrnjena obravnava	21	3	0
VSI ODZIVI	160	119	101